

BOJ V DEMOKRATSKI STRANKI RADI RELIFA

"NEPOSLUŠNI" SENATORJI DELAJO PO SVOJI GLAVI

Ali je Ameriška delavska federacija res triumfirala? — Relifna akcija odložena

Senator Logan graja "nehvaležno" delavstvo. —
Zaupanje ljudstva v predsednika pojema

PREDSEDNIK Roosevelt je v tem zasedanju kongresa doživel že drugi občutni poraz. Izmed vseh njegovih izgubljenih bitk je zanj najusodnejša ta, v kateri je bil poražen v zveznem senatu dne 21. februarja. Načrt, ki ga je predsednik Roosevelt nedavno predložil kongresu, določa blizu pet milijard za javna dela, kongres pa naj bi dal predsedniku popolno pravico, da sam, s svojo administracijo upravlja to vsoto po svoji najboljši uvidevnosti. Uposlil bi z njo kake štiri milijone brezposelnih, ob plači \$50 na mesec.

Proti slednji določbi je začela boj A. F. of L., z zadrževanjem, da bo ta nizka plača povzročila splošno zniževanje mezd tudi v privatnih podjetjih. Zagovorniki Rooseveltovega načrta so odgovarjali, da se tega ni bati, kajti gotovo so delodajalci toliko patriotični, da bi jim zniževanje zaslužka ne prišlo na misel. Zastopniki unijs se s tem niso zadovoljili. Dobili so senatorja McCarrana, ki je k Rooseveltovemu načrtu predlagal spremembo, da morajo biti plače pri vladnih javnih delih enako visoke, kakor so prevladajoče plače v privatnih podjetjih za slična ali enaka dela.

Predsednik Roosevelt je rotli demokratske senatorje, da naj McCarranovo spremembo zavrnejo in res so demokratski veljaki skušali pridobiti vse senatorje svoje stranke, da bi glasovali proti spremembi in nato za načrt, kakor ga je predložila administracija. Toda Roosevelt je bil poražen in McCarranov predlog sprejet z enim glasom večine. Zanj je glasovalo 21 demokratov, 21 republikancev, LaFollette in Shipstead, 41 demokratov in 2 republikancev sta glasovala proti spremembi.

Zastopniki administracije poraz omalovažujejo s tolmačenjem, da so se uporni demokratski senatorji zbalji vpliva unijs, ker so baje zapretili, da bodo delovali pri prihodnjih volitvah za poraz vsakega senatorja, ki bi glasoval za plačo \$50 na mesec ali proti McCarranovi spremembi. Republikanski senatorji pa so po tem tol-

Boj v Arkansasu proti kolegiju Commonwealth

V Meni v Arkansasu obstoji že več let delavska šola, zvana Commonwealth College. Nahaja se na farmi. Šolsko poslopje je navadna farmerska hiša, vendar pa dovolj prostora za knjižnico in učne sobe. Dijaki in učitelji obdelujejo ob prostem času farmo in izvršujejo vsa druga dela na podlagi principov zadrugništva. Ta šola je predprošli teden postala v Arkansasu predmet velikih napadov. Ko pa je oblast še "razkrila", da uče dijake v sprejemanje "svobodne ljubezni", in da jo tudi "prakticirajo", je to vest objavilo vse časopise v Ameriki.

Vpad v šolske prostore se je izvršil pod vodstvom šerifa in okrajnega prosekutorja. Zabeležili so si imena listov in knjig v šoli, imena dijakov in učiteljev in jih nato zaslišavali. Dasi je šola popolnoma nestrankarska, smatrajo na podlagi te literature, da je gnezdo prevratnih nauk. Reakcija v Arkansasu zahteva, da se naj ta-

Osvojevalne vojne na treh kontinentih

Jačanje militarizma v Zed. državah ima svoj poseben namen

Kongres Zed. držav je odobril za ojačanje ameriške armade v bodočem fiskalnem letu, ki prične 1. julija \$378,000,000, ali več kot kdajkoli prej v mirnem času v zgodovini te republike. Poleg te direktne vsote v proračunu ima vojni departament na razpolago mnogo milijonov dolarjev v postavkah za javna dela, za gradnjo vojašnic itd. Predsedniku je dal kongres pravico zvišati stalno armado s 118,750 na 165,000 mož.

Eden poslanec, ki je nasprotnik militarizma, je predlagal, da naj zvezna vlada ne podpira nobene univerze in drugih visokih šol, v katerih je uvedeno prisilno vojaško vežbanje. Bil je poražen s 119. proti 31. glasovi.

Teh 31 poslanec seveda ni moglo preprečiti povečanja trošenja za militarizem. Čemu sploh treba večje armade? Mar so vladajoči krogi v strahu, da bo postalo ljudstvo vsled dolgotrajne krize nepotrpežljivo, pa ga bo treba krotiti z armado?

Kongresnik Tom Blanton je to priznal, ko je dejal: "Naša dežela mora biti pripravljena odbiti vsako invazijo in zadušiti možne notranje nemire."

Zed. državam se ni bati invazije. Ampak bogataši se boje svojega ljudstva.

Pregovori radi mezde premogarjev na poljih mehkega premoga

V prvi polovici februarja so se pričela v Washingtonu pogajanja med zastopniki premogovniških družb ter unijs U. M. W. of A. z ozirom na novo pogodbo, ki jo je treba skleniti, kajti sedanja poteče 1. aprila.

Unija je zahtevala v svojem prvem predlogu skrajšanje delavnika na 30 ur v tednu in 50 odstotkov povznanja sedanje temeljne mezde. Operatorji so odgovorili, da bo produkcijo to preveč podražilo in še bolj zmanjšalo njihov trg v prilogo olju in elektriki. Unija je vložila protiangument. Pogajanja so bila nato nekaj časa prekinjena, in nato spet obnovljena.

Zavarovanje brezposelnih v Kanadi

Kanadska zbornica je dne 18. februarja sprejela soglasno načrt za zavarovanje delavcev, ki so brezposelni.

Delavci v Angliji proti zmanjšanju podpor

Dne 24. februarja je v Angliji demonstriral nad 100,000 delavcev za ukinjenje določb, katere omejujejo podpore brezposelnim.

AGITACIJA V DETROITU

John Terčelj je dospel na agitacijo za Proletarce in JSZ v Detroit 21. februarja. Ostane tu do 3. marca. Piše, da so ga sodrugi zelo vpljudo sprejeli in voljo za sodelovanje izkazali dejansko. Dne 21. februarja se je vrnil sestanek članstva klubov št. 114 in 115 z obilnim posetom. S. Terčelj je napravil na udeležence prav dober vtis. Janko Zornik poroča, da so pričeli z agitacijo v družbi Terčelja 22. februarja. Začetni uspeh je prav zadovoljiv. Prodali so več skupin knjig Cankarjeve družbe, nekaj izvodov koledarja in dobili pet naročil. Podrobnosti bodo poročane pozneje in S. Terčelj bo omenil vse, ki mu pomagajo v agitaciji.

DEMONSTRACIJE V FRANCIJI

Gospodarska in politična kriza v Franciji se veča. Demonstracije so spet pogoste. Zelo agresivni so fašisti, ki imajo oporo reakcionarnega časopisa in bogatašev. Na pariških ulicah uganjajo provokacije fašisti in rojalisti, s katerimi se večkrat spopadejo socialisti in komunisti, ki nastopajo proti njim skupno. Na tej sliki je prizor iz takih bojev.

Brutalnost fašistov v Avstriji ne pojenja

Mučenje socialistov v ječah. — Otto Bauer kliče
mednarodno delavstvo v akcijo

Avstrijski socialist Kohl, ki je bil v februarjski vstaji lanske leto načelnik oddelka schutzbundovcev je bil obsojen na dve leti zapora, kar pa se je zdelo oblastim premalo. Zato so ga vlekli na obravnavo znova ter mu kazeno podaljšali na 15 let. Vsled mučenja v ječi je skušal Kohl skupno z dvema sodrugoma pobegniti, toda napor se jim je ponesrečil. Enega izmed njih so na poskusu pobega stražniki ustrelili in drugega ranili. Kohlu so kazeno nato še bolj poostriili. Poslali so ga v temno celico, kjer mu dajo le toliko hrane, da ga drže pri življenju. Za ležišče so mu dali klop. Vsak dan ob določeni uri so ga pretepli z bičem in poleg njega so enako pretepli več drugih političnih jetnikov. Njihov krik, ki so ga dajali iz sebe vsled bolečin, se je čul po vsej jetnišnici.

Nedavno so h Kohlu pustili obiskovalce, med katerimi je bil tudi en žurnalist. Dasi mu ni še 40 let, so ga ječarji z duševnim in fizičnim mučenjem ugnobili tako, da izgleda kot izčrpan starec.

Enako barbarsko je avstrijska oblast postopala z mnogimi, ki jih je aretirala meseca februarja to leto, bodisi ker jih je osumila, da se pripravljajo na demonstracije k prvi obletnici svojega upora, ali pa, ker jih je obdolžila razširjanja socialistične Arbeiter Zeitung, delitve letakov in sabotaže.

Otto Bauer je v evropskem socialističnem tisku objavil konec januarja apel na mednarodno delavstvo, da se naj s svojo moralno silo zavzame za poleg omenjene tudi za 24 drugih avstrijskih socialistov, ki so enako mučeni, nekaterim izmed njih pa preti celo smrtna kazen, zato ker vztrajno odklanjajo predlog-vlade, da se naj "poboljšajo", priznajo svojo "zmoto" in se obvežejo, da bodo agitirali za sedanji režim. Ker nočejo zatajiti svojega prepričanja, so obtoženi nove "veleizdaje".

Bauer pravi, da je vlada pod pritiskom svetovne javnosti izpustila iz zapora socialistične voditelje Seitz, Rennerja, Ellenbogen, Webra in Dannenberg, toda ista svetovna javnost lahko avstrijske rablje primora, da izpuste iz zapora tudi manj znane socialistične agitatorje. Naloga socialistov in drugih zavednih delavcev je, da ob vsaki priliki javnosti predočujejo barbarsko početje avstrijskega fašizma in pritiskajo na vlado na Dunaju, da izpusti iz svojih mučilnic delavce, katerih edini prestopke je, da so branili svoje človeške in ustavne pravice.

Ko je prošli teden prišel v Pariz in nato v London avstrijski kancler, je delavstvo v obeh mestoma priredilo proti njemu velike demonstracije in s tem izrazilo svojo solidarnost s socialisti v Avstriji.

Socialisti, vposljeni v avtni industriji, vabljene na sestanek

V nedeljo 3. marca ob 2. pop. se vrši na 225 Forrest Ave. E. v Detroitu sestanek avtnih delavcev, ki so člani soc. stranke. Sklepateljskemu odboru načeljuje John Panzner.

Ljubezen do otrok

Med državami, ki so se izrekle proti dodatku k ustavi, ki bi prepovedal delo otrok v industriji, sta tudi New York in Vermont.

Brezposelni v Franciji

Francija izda v podporo brezposelnim, katerih je zdaj nad 500,000, približno \$100,000,000 na leto. Lani je število brezposelnih naraslo 44 odstotkov.

Listnica uredništva

Radi obilice drugega gradiva smo morali članek o razvoju smeri v socialistični stranki odložiti.

PROVOKACIJSKE VLADE TIRAJO SVET V NOVO SPLOŠNO KLANJE

Sedemletna vojna za olje med Paraguayem
in Bolivijo. — Priprave za upad v Abesinijo

K LJUB ligi narodov, razorožitvenim konferencam in mirovnim paktom se vrše skoro skozi vsa leta po sklenjenem "svetovnem miru" takozvane izolirane vojne. Vojna med republikama Paraguay in Bolivijo v južni Ameriki traja npr. že sedem let in ni še končana. Tisoče mladih mož je padlo v nji v džunglah pokrajine Chaco, ki si jo lastita obe, in ljudstvo v njima je vsled tega dolgotrajnega klanja do kraja obubožano.

Gre se za oljna polja in druge naravne zaklade v spornem teritoriju. Ena skupina zunanjih kapitalistov podpira Bolivijo, druga Paraguay, v vojni za olje, v kateri pa ne padajo kapitalisti in njihovi sinovi, ampak delavci in kmetje. Napori lige narodov za zaključitev te vojne, za katero so ameriški oljni interesi največ odgovorni, so se izjalovili, istotako apel lige za preprovo dovoza municije eni kot drugi.

Dozdaj je bila sreča v militarističnih operacijah na strani "republike" Paraguay. Osvojila si je Chaco in nato je pričela s prodiranjem proti bogatim oljnim poljem v Boliviji sami. Ob enem je naznanila izstop iz lige narodov, češ, da je liga pristranska in naklonjena Boliviji.

Tako je ljudstvo obeh teh dežel bilo primorano v klanje in v revščino zaradi križajočih se interesov tujih kapitalističnih kombinacij, ki intrigujejo, podkupujejo in oborožujejo eno kot drugo deželo, da obe oropajo njunih bogastev.

Poleg te vojne je trajala na Kitajskem skozi več let civilna vojna, v kateri je stalo na obeh straneh stotisoče mož. Izguba življenj je bila ogromna. Kitajski diktator, ki načeljuje vladi v Nankingu, je pred nekaj tedni sporočil svetu, da je komunistična armada, ki je štela nad 100,000 mož, premagal, osvojil njene glavne teritorije, ki jih je imela v oblasti, in jo pognal daleč v notranjost. Toda komunistična armada se je umaknila v vzornem redu in vojna med njo in nacionalističnimi četami traja dalje.

Poleg te vojne med Kitajci vodi Japonska na račun Kitajske osvojevalno vojno ter "kazenske" ekspedicije. Tudi ta je stala tisoče življenj in milijone dolarjev za municijo. Japonski militaristi se za take izgube ne brigajo, kajti vojna se je Japonski po njihovem mnenju bogato izplačala vsled pridobitve teritorijev s prirodnimi zakladi (olje, rude, vodne sile, premog). To seveda pomeni obogatitev in ojačanje japonskega kapitalizma.

V Italiji pa se je Mussolini odločil "za obračun" z Abesinijo. Namen je osvajanje, kajti Abesinija ima prirodne vire, kakršnih Italiji primanjkuje, pa se jih hoče polastiti. Da-li italijanska armada z invazijo Abesinije kmalu prične, ali pa jo bo osvajala le kos za kosom, je danes še negotovo. Ako se odloči za invazijo, bo imela Italija kljub svoji mehanizirani armadi, strupenim plinom in veliki zračni floti precej truda, predno bo mogla pobiti toliko Etiopijcev, da ji bo ostale lahko podjarmiti. Ampak padali bodo tudi italijanski vojaki in prebivalstvo Italije bo moralo v korist vojne zelo zategniti pasove.

Vsa ta "izolirana" osvajanja povečavajo opasnost nove svetovne vojne, s katero z gotovostjo računa tudi sovjetska Unija. Klemen Voršilov, komisar ljudske obrambe je dne 25. februarja med drugim dejal:

"Naj napade unijo sovjetskih republik kdorkoli, naša rdeča armada je pripravljena in bo strla vsakega sovražnika."

Sovjetska propaganda je zdaj naperjena v prvi vrsti proti imperijalističnim nakanam Japonske in Nemčije, kajti ti dve deželi sta ji zdaj najbolj nevarni.

Militaristični aparat Nemčije, Italije in Japonske je negovan s teroriziranjem delavskega razreda. Toda uprav ta terorizirani, zatirani razred bo koncem konca faktor, ki bo imperijalistično vojno spremenil v vojno proti fašističnim krvnikom in kapitalizmu.

Resen klic delavcem in farmerjem!

Bankirji, industrialci in drugi, ki lastujejo ameriška bogastva, so organizirani. Demokratska in republikanska stranka sta njihovi. Vlada troši milijarde, da reši sistem izkoriščanja pred naraščajočo možnostjo propada.

Za zavarovanje delavcev in farmerjev služijo vladajočemu razredu, to je, kapitalizmu, razni novi preroki in Mojzesi, ki kritizirajo vsevpeh in veliko obljublajo, zato, da bi ljudstvo odvrgli od ORGANIZIRANJA V SVOJI stranki. Taka organizacija je socialistična stranka.

Delavci, pristopite v klube JSZ in oznanjujte socialistični nauk z vsemi močmi tudi v unijah. Širite Proletarca, ki delavce uči in jih usposablja za kolektivno akcijo, kajti brez močne organizacije zavednega delavstva ne bo rešitve iz krize in izkoriščanja.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVŠKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljke popoldne za pričetek v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager.....John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

KAJ JE PRAVI NAMEN MOBILIZACIJE V ITALIJI

Mobilizacija v Italiji je Mussolini odredil v času, ko so italijanske finance ne samo nebalansirane, ampak v krizi, ki preti liri s polomom. Italijansko gospodarstvo nazaduje in deficit narašča. Ker pa Mussolini neče, da bi ljudstvo pričelo misliti o krizi in iskati vzroke, ga odvrača s pozornostjo na mizerijo z različnimi obiski diplomatov, s pretinjami Hitlerju, z umeševanjem v Avstrijo itd. Ker pa vse to ni bilo dovolj, se je spustil v spor z Etiopijo, ki ga je povzročila njegova vlada haš radi

tega, da bi imela priliko dvigniti propagando "za večjo slavo Italije" in navdušila ljudstvo za sedanjim režim. Ako se Italija zaplete v resno vojno z Etiopijo (Abesinijo), jo bo to stalo nešteto življenj in materiala; zato mnogi zatrjujejo, da Mussolini ne misli iti toliko daleč, ako se bo mogel umakniti ne da bi si nakopal blamažo. Za enkrat bo zadovoljen, če mu Etiopija da kos svoje zemlje. Na sliki so italijanske čete, ki jih pred odhodom v Afriko navdušuje Mussolini (saznamovan s sulico).

Charles Pogorelec:

Z AGITACIJE PO ZAPADU

Naravno je, ko se človek iz urada poda na agitacijo, so drugi in čitatelji ter drugi, ki so zainteresirani v naš pokret, pričakujejo poročila. Ali ako je agitator na delu stalno skoraj od ranega jutra do poznih ponoči, ni vedno časa ne prilike pisati poročila. Dostikrat tudi ne mirnega in primerne prostora, kjer bi se lotil dela. Vsekakor, poskusil bom podati vtise, uspehe in neuspehe, ki sem jih dosegel do svoje poti v Los Angeles.

Razume se, da v časih splošnega brezdolja tudi rezultati agitacije niso kot bi jih človek dosegel v normalnih razmerah, vendar uspehi, ki smo jih dosegli v zadnjih par tednih s sodelovanjem mnogih naših somišljenikov in sodrugov, so znatni, upoštevajoč razmere in pa to, da po teh krajih Amerike že dolgo ni bilo nikakega socialističnega agitatorja, vsaj od naše strani ne.

Moja prva postaja, kjer sem začel s delom, je bila Trinidad, Colo., in v nekaterih drugih naselbinah v okolici. Ti kraji so vse kaj drugega kot pa smo jih poznali pred 15-20. leti. Človeku se zde mesta in pokrajina kot bi bila opustošena po vojni. Mnogo ljudi se je izselilo. Drugi so ostali tam in čakajo ugodnejših razmer. Veliko jih je uposljenih pri raznih relief-

deh. Drugi v premožnosti, kolikor jih še obratuje. Ne prvi ne drugi ne delajo stalno, pač pa po par dni na teden, in še tedaj je zaslužek zelo pičel; komaj za skromno preživljanje.

V Trinidadu sem se ustavil pri Jožetu Bubniču, kjer so mi postregli kot da sem član njegove družine. Z Jožetom Brgochem, ki me je vozil s svojim avtom, sva obiskala veliko večino rojakov in razpečala precej izvodov koledarja. Bila je bolj trda z naročniki in uspeh skoraj nič, čeprav sva upotrebila vse svoje zmožnosti. "Ni denarja pa ga ni — bomo drugič itd.", so bili izgovori. Posetila sva tudi naselbine Starkville in Morley. Rezultat tudi tam ni bil mnogo boljši. Dobila sva par naročnin ter razpečala nekaj koledarjev. V Trinidadu bi se bil imel vršiti tudi sestanek. Ker pa odziv od onih, ki so obljubili, da se ga udeležijo, ni bil zadosten, naravno tudi uspeha ni bilo; vsa stvar je bila nato odložena na poznejši čas. Znanje o delovanju socialistične organizacije je med rojaki, ki še niso bili člani, megljeno in ravno radi tega smo skušali, da se naroče na Proletarca in se potem njega vsaj nekoliko pouče o delu in naloga soc. klubov. Ker uspeha glede lista ni bilo, tudi s idejo ustanovitve kluba nisem toliko pritiskal kot bi bilo treba, kajti ustanoviti nekaj, kar bi ne obstalo, se ne izplača. Kadar se razmere nekoliko popravijo in ljudje bolj

poglobe v stvar, bo tudi v pogledu organiziranja kluba lažje. V dolžnost si štejemo izreči družini Bubnič iskreno zahvalo za prijazno postrežbo, kakor tudi somišljeniku Bengochu za vestno sodelovanje pri agitaciji.

Ko sem končal svoje delo v Trinidadu, sem se napotil v naselbine države New Mexico. Ustavil sem se v Ratonu in moja prva naloga je bila, da obiščem našega starega znanca Louisa Koprivo. Dobil sem ga doma, in pri njemu mojega starega prijatelja Vinkota Peterlina. Snidenje je bilo pristočno in iskreno, kot da se poznamo že zdavnaj. Dasi sem Louisa Koprivo videl prvič, sva si bila takoj iskrena prijatelja. Takoj je bil pripravljen za sodelovanje. V Ratonu ni veliko naših ljudi, vendar je bil uspeh, kar se naročnikov tiče, povojen. Dobila sva sedem naročnikov. Prej ni bilo nobenega. Tam sva obiskala Vinkota Polca, Martina Krušnika, ki ima v Ratonu precej dobro uspevajočo čevljarstvo obrt in druge. Pri družinoma obeh sva bila dobro postrežena. Naročili sta se na list ter vzeli koledar brez posebnega prigovarjanja. V Miners Home, o katerem pravijo, da je edini te vrste v Ameriki, sem obiskal Johna Koprivo, brata Louisa. V tem zavodu se nahaja že precej časa. Boleha na težki rudarski nadihu, toda je kljub temu vse se laže. Dokler je bil zdrav, je rad agitiral za Proletarca in naše majniške izdaje ter pomagal pri razpečavanju družinskega koledarja. Sploh smo v Koprivatama imeli vedno dobro somišljenika in agitatorja. Društvo SNPJ v njih naselbini je že leta v Prosvetni matici, veliko po njuni zaslugi. Pri tem delu jima je bil ob strani tudi John Kesh. Slednjega sem obiskal na domu. Poznam ga že mnogo let.

Ko sva končala svoje delo v Ratonu, sva šla v kakih sedem milj oddaljeno naselbino Sugarite. Tam je precej več naših rojakov kot v Ratonu, toda razmere tudi tam niso mnogo boljše kot drugod. Delali so po par dni na teden. Njihov zaslužek je pičel, toda uspeh naše agitacije je bil dober. Osem novih naročnikov. Preje nismo imeli

nobenega. Najina prva pot tam je bila do rojaka Antona Orama, kjer sva bila prijazno sprejeta in postrežena. Naročil se je tudi na list ter koledar, soproga pa nama je postregla s prigrizkom in dobrih californijskim. V sosedovi hiši se "pečlata" Tone Valencih in njegov prijatelj, katerega ime na pa se ne morem spomniti. Naročila sta se skupno na list, na kar nas je Valencih spremil na drugo stran hriba. Okolica tu je pusta in hise se nahajajo na obeh straneh rebra, toda kljub temu zanimiva, posebno ako človek opazuje velikanske pačine in kamenje, ki je pa bolj podobno meteorjem, kajti trdo je kot jeklo ter žgano. V teh krajih so se pred davnimi tisočletji nahajali ogromni vulkani in to sliko daje tudi velikansko kamenje. Na tej strani rebra živi precej naših rojakov, večinom Notranjcev. Agitacija med njimi ni bila težka. Večinoma vsi so se naročili. Tudi pi-jače in petja ni manjkalo, tako da se človek počuti nekako domačega med temi delavci. Pri družini Toneta Cunja se nas je zbralo večje število in se pogovarjali o naših problemih. Ker je bilo v tej družbi precej pevcev, smo jih par tudi zakrožili. Bila je vesela družba in uspeh za našo stvar dober. Obiskali smo še rojake Slavce, Škerle, Lukancicha, Kalčiča itd. Pozno v noč sva pustila Johna Koprivo na eni strani rebra, v Valencihem sva se pa podala v njegovo "pečlarijo", kjer sem prenočil. Naslednji dan sva obiskala še nekaj rojakov, dobila par naročnikov in prodala precej izvodov koledarja, katerih nam je celo zmanjkalo in jih je bilo treba naročiti nekaj direktno iz urada. Zaloga, ki sva jo imela pri sebi, je pošla. Vendar pa sva poskrbela, da ni nič hudega ostalo brez njega.

V ostalem so razmere precej drugačne po teh krajih kot so bile pred leti. Takrat ni mogel nihče v kemp, ako so ga osumili, da diši po unionizmu, da nes pa je unija priznana, dasi marsikateri misli da ni to kar bi morala biti. Toda to morajo iz nje narediti delavci sami, kajti na vsezadnje je vsaka organi-

zacija odsev svojega članstva! Politično delavci v teh krajih še niso bili organizirani. To pa največ iz razloga, ker ni imel tu vsled kompanijske tiranije obstanek noben zaveden delavec. Saj so morali celo za ustanovitve podpornega društva dobiti dovoljenje od družbe. Zdaj je to spremenjeno. Upam, da se bodo rojaki premogari začeli bolj zanimati za socialne probleme in ustanovili močne socialistične klube ter tako sodelovali z drugimi delavci za odpravo današnje krivične uredbe.

V Gallupu, kjer sem se ustavil na poti proti Californiji, je le kakih ducat slovenskih družin; je pa v nji zelo veliko Hrvatov. Razmere v nji so enake kot drugod. Pri delu mi je pomagal Steve Kotzman in nekoliko tudi brata Marinčiča. Proletarec je tudi tu dobil pol dučata naročnikov. S Kotzmanom sva se spoznala na Waukeganški konvenciji, toda zgrešil sem ga že docela, poleg pa nisem imel tudi njegovega haneha naslova, torej je bilo treba iskati drugih kontaktov. Pri Bubničevih v Trinidadu so mi dali naslov od Johna Novaka. Torej hajd k njemu. Pridem na dom, potrkam — nobenega odziva. Vprašam pri sosedu, kjer mi povedo, da se nahaja v bolnišnici, oddaljeni par blokov. Šel sem tja, seveda v upanju, da ne naletim na kaj hudega. In res, ko pridem v bolnišnico, je bil že precej pri moči ter korajžen, par dni prej je bil operiran na slepih. Spomnil sem se na pregovor, da kopriva ne pozebe — in tako je tudi on srečno prestopil težko operacijo. Pri njemu sem srečal tudi njegovo soprogo, ki se precej zanima za delavske probleme. Znašli smo se kaj hitro v argumentih. Jaz "desničar", ona "levičarsko" usmerjena, toda kljub temu sva se dobro razumela. Bolj ostro pa sva argumentirala z njeno sestro Mrs. Bubany, toda tudi tu ni bilo nič hudega, čeprav je bilo prekananje "vroče". Razšli smo se prijateljsko vseeno. Proletarca dobivata odslej obe; upam, da se bodo njuni pojmi (Nadaljevanje na 4. strani.)

Proletarec pred tridesetimi leti

IX.

V tistih dneh se je metalo v dopisih očitke vsekrižem. "Obdolžitve in namigavanja o nepoštenosti je bilo nič koliko. M. Kirar je imel v Glasu Svobode dne 19. januarja 1906 dopis, v katerem je izjavil, da je poslal Antonu Prečernu \$5 v tiskovni fond Proletarca, toda ni dobil potrdila. Ob enem je bil vrnil neprodane kupone, "kajti prečernal se je bil, kako zalego je s tem podpiral." V istem dopisu pravil:

"Dobil sem tudi Proletarca in razvidel sem iz njega, kako mislijo čikaški oberosci delavstvo reševati. Poslušal sem se najboljšega sredstva ter sem umazan list zažgal! Zavedni rojaki, posnemajte mene! Kadar dobite tisto umazano kunjjo v roke, hajd z njo na ogenj!"

Pojasnilo o omenjenih \$5 je v februarjski številki Proletarca l. 1906, ki se glasi:

IZJAVA.

V števil. 3. Glas Svobode z dne 19. januarja našel na dopis s podpisom M. Kirar; dopis izhaja iz Waukegana, Wis. (?)

V dopisu se podpisanece pritožuje, da svoj čas ni prejel pobotnice glede prodanih blokov, ki jih je vpejal glas. soc. klub v Chicagu.

Dasi ne vem, v koliko je M. Kirar lastnik onega podlega dopisa, sem vendar na razpolago izjaviti njemu in očetu dopis slednje:

V poseti imam pisma M. Kirarja, v katerih me je sam, kot vnot socialist, pozival, naj mu takih blokov se doposljem.

Tistodobno so se vsi izkazi prodanih blokov po zaupnikih, objavili — tedaj se v simpatičnem nam nenasprotne listu Glas Svobode, in to vsake tri mesece enkrat. Ker sem pa jaz tistodobno — ko sem odposlal na zahtevo Kirarja, še nekaj blokov, in mi je na račun upal \$5, odšel iz Chicaga, in moje stvari izročil nasledniku Franku Mladinu, mi torej ni bilo možno dati takega potrdila da sprejeti denar; kaj naslednik pa tega tudi ni storil. Med dolo treh mesecev

od tedaj pa Glas Svobode ni bil več glasilo soc. kluba, kar se je lastnik soc. uprl, oziroma načelom in stvar ni mogla priti tam do objave. S tisti mi izkazi se je moralo čakati tako dolgo, da je izšel Proletarec. V Proletarcu pa so vsi tisti, ki so hoteli videti izkaz za prodane bloke objavljene in med temi je tudi M. Kirar!

S tem je stvar razjasnjena. Da Proletarec M. Kirarju ne imponira (?), ni moja krivica, temveč kriv je temu sam, ker nima samostojne sodbe.

V Chicagu, 21. jan. 1906. A. Prečeren, tajnik.

NE ZAUPAJMO —

(Proletarec februarja 1906.)

V slobodno preprekanem članku "Ob propadu", ki je pisan v resnici v "klasici" slovenščini, pišejo g. M. V. Konča, ali nalašč najeti pisci za pobijanje socializma, o ameriških slovenskih delavcih, naslednje: "Ne zaupajmo ljudem, kateri svoj značaj obračajo vetru, ne zaupajmo takim, kateri se, odtegnivši se sodni pravici, pripihajo v Ameriko, a tukaj hiti hočejo rešiti ljudstva."

To tudi mi podpisujemo z veseljem, zraven pa še izjavimo: Ne zaupajmo tudi takim ljudem, katere so v Ameriki že šerifi lovili radi ponesreženja denarja, ki so bili radi tega hudodelstva že v ječi in so se le radi pomankljivih zakonov izognili marogastemu, jetniškemu jopiju.

(Proletarec februarja 1906.)

Proletarec — bedasti jarec. Tako se glasi v drugi števil. Glas Svobode. Res, pri kravarški ton! Ali ker človek ve, v kakšnimi "duševnimi" velikani ima opraviti, mora tudi reči: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!"

ODBOR SOC. KLUBA.

(Proletarec februarja 1906.)

Na zadnji seji slov. soc. kluba v Chicagu so bili izvoljeni v odbor naslednji sodrugi: Anton Lončar, predsednik; Jože Ječmenjak, podpredsednik; Ivan Bartel, I. tajnik; Frank Podlipce, 2. tajnik; John Petrich za pisarnikar; Frank Bostić namestnik pisarnikarja. V nadzorni odbor za l. 1906 so izvoljeni slednji sodrugi: Jože Zenko, Martin Hans in Jože More. V klub so se na novo vpisali trije sodrugi in ena sodruginja. Klub ima svoje redne seje vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu v dvorani s. Jožeta Polaćca, 683 Loomis St.

Špijonaža, zavrtnost in militarizem

Špijonstvo je eden najbolj zaničevanih poklicev. Toda kljub temu ga negujejo vse militaristične dežele. Amerikanci in Angleži mu pravijo "intelligence service", ker vedo, da je beseda "spying" preveč nečastna in bi degradirala v očeh drugih uradnikov one, ki so v službi vladne špijonaže.

Ampak lepa označba ne spremeni grdega opravila v časten poklic.

Vse vlade vseh dežel po svetu, razen nekaterih izjem, žive diplomatsko in prijateljskih odnosajih. Nekatere so v zavezništvu z drugimi in skoro vse so zvezane skupaj s pomočjo raznih paktov. Ampak to prijateljstvo in zavezništvo ni nič trajnega. Danes je, jutri se kaj dogodi in prijateljstvo se spremeni v sovražnost.

Kapitalistična družba ni zgrajena na iskrenosti. Kjer je glavni motiv profit, je z njim vred udomačeno sleparjenje, mamljive špekulacije, lažljivost v prodajanju, zavrtnost in mnoge druge slabe lastnosti.

Kakor si ne zaupajo konkurenti drug drugemu, tako tudi ne more biti pod kapitalizmom nikake trajne iskrenosti v odnosajih med deželami. Zato skušajo izvesti skrivni drugi druge, in v ta namen so razpredle špijonsko omrežje, ki se razteza v vse kraje sveta. Vsaka dežela ima v proračunu postavko, o kateri ji ni treba nikdar pojasnjevati. Vse v nji so določene za podkupovanja in špijonažo. To dvojje pa skuša vsaka vlada skrivati pred javnostjo "v interesu dežele".

Zed. države imajo špijone vsepoved. Druge velesile jih imajo v Zed. državah. Njihova naloga je izvesti, kaj se skriva v dokumentih v državnih arhivih, kakšni so načrti generalnega štaba, kakšna so izboljšanja municije in orožja, kakšne so utrdbe itd.

Špijoni, ki stikajo za skrivnostmi oboroževanja poedinih dežel, so ponavadi v stanju hliniti kaj drugega zelo dobro in jih le redkokdaj zasledijo. Operirajo tajno, največ s pomočjo podkupljenih zaupnikov. Kadar jim postanejo tla prevročja, se vrnejo, kajti kazni za špijone so stroge.

To sta izprevideli tudi nemški plemkinji Benita von Berg in Renata von Natzmer. Zaljubili sta se v poljskega barona Jureka Sosnovskega, ki je živel v Berlinu in igral kavalirja. Omenjeni aristokratini sta iz "visoke" nemške družbe. Baron Sosnovski ju je omrežil, da sta postali zatelebanj vanj, nato ju je pridobil, da sta s pomočjo svojih zvez v vladnih krogih poizvedovali za vojnimi skrivnostmi ter jih sporočale svojemujubimcu. Bržkone nista mogli izvesti dosti. Tej špijonaži so prišli na sled Hitlerjevi špijoni, vršila se je obravnava pred izjemnim sodiščem in lepi plemkinji, ki sta živeli za polnost, sta bili obsojeni "v smrt na sramoten način". Odsekali so jima glavi, barona Jureka pa obsodili na dolgo zaporno kazen. Ko bo Poljska izsledila v svojih mejah kakega nemškega špijona, ga bo enako obsodila in potem bosta jetnika — zamenjena.

Taka je igra "prijateljskih" in sovražnih držav v špijonaži.

Prostituiranje "ljudskega" odra

Ameriški kino teater je smatran za "ljudsko gledališče". Včasih so domnevali, da bo kino teater služil zabavi in vzgoji, ampak filmska industrija je zgrajena z impulsom profita, in temu cilju služi vse. Zato se je filmska industrija prostituirala in gre s slabega na slabše.

Zaradi "privlačnosti" najemajo ta gledališča slovite razboj-nike, notorične prostitutke — sploh so pripravljene najeti vsakega, o katerem smatrajo, da bi vzbujal radovednost med ljudstvom, ki bi prišlo v gledališče in prodajalo zijala. Iz tega namena sta bila najeta Oliva in Elzire Dione iz Kanade, ki sta dobila "svetoven" sloves radi petorčkov, iz enakega namena so ponudili blizu 20 tisoč dolarjev porotnikom in porotnicam, ki so obsodili Bruno R. Hauptmanna v smrt, in skušali so najeti za razkazovanje po gledališčih tudi bivšo Lindberghovo služkinjo Betty Gow. Slednja je ponudbo odbila z zgražanjem, da se noče degradirati na stopnjo cirkuskega predmeta, na omenjene porot-nite pa so "višji" krogi napravili tolikšen pritisk, da so po večdnevem razmišljanju in preudarjanju ponudbo končno zavrnili.

Profit demoralizira vse. Profit je zlo. Odpravljen bo, kadar iztrebimo kapitalizem.

"Kulturni boj" v "metropoli"

"Ameriška Domovina" se je uradno proglasila za katoliško glasilo in kliče verne k molitvi ter k bojkotiranju "brezverskega" časopisja.

Včasih so bili pri "Am. Domovini" narodni, zdaj pa so samo še katoliško narodni. Sloge, slovenske narodne sloge in takih reči ni več. Podorali so jih na narodnem kulturnem vrtu, da docela segnjejo v njemu.

Kaj pravzaprav je katoliški list? Bivši sheboyganski župnik, štab "Amerikanskega Slovenca" in mnogi drugi katoliški slovenski duhovniki ter lajki so mnenja, da je izdajateljema Ameriške Domovine sveta katoliška cerkev samo krama, katero sta začela oglašati po točno kramarskih metodah, da dvigneta svoj zrahljani vpliv. Naobratno pa Lojze Pirc ne verjame, da je kdo pri Am. Slovencu praktičen katoličan, niti ne ceni bogazna kako visoko bivšega sheboyganskega župnika. V teh medsebojnih ocenjevanjih so oboji v pravem.

PRIPRAVE ZA SLAVJE 30-LETNICE PROLETARCA V NEDELJO 10. MARCA

"Ako le mogoče, se vidimo v nedeljo 10. marca v Chicagu na slavlju 30-letnice Proletarca," piše Frank Novak iz Milwaukeeja. Povabljen je tudi pevski zbor "Naprej" in nadejamo se, da bo dobro zastopan.

Iz Waukegana in North Chicaga pride na to prireditev večja družba članov JSZ in drugih naročnikov Proletarca. — Lyons bo zastopal, ako nihče drugi, Martin Potokar.

Zadnjič smo omenili, da sta bili povabljeni na to slavlje naselbini Milwaukee in Waukegan. Prezrli smo omeniti, da so bila vabilna pisma poslana tudi kluboma v LaSallu in Oglesbyju.

Spored se prične ob 3. popoldne z živo sliko, ob kateri bo godba J. Kochevarja igrala Internationalo. O pomenu slavnosti bo govoril Joško Oven. Mladinski odsek vprižori pod režijo Mary Juggove enodejan-ko "When We Grow Up". V nji nastopi sedem oseb.

Zbirno petje bo predvajala "Sava". Robert Zakovšek iz North Chicaga bo zaigral par komadov na akordino. Druge muzikalne točke bomo navedli v prihodnji številki.

V imenu socialistične stranke bo govoril njen tajnik Clarence Senior, ki je odpisal, da se radevolje odzove našemu povabilu.

Poleg tega sporeda bo vpri-zorjena enodejanjka v slovenščini "Biserno slavlje", ki jo je spisal Ivan Molek. To igro režira Louis Beniger.

O 30-letnici Proletarca bo govoril Frank Zaitz. Ves spored je prirejen tako, da bo pe-s-ter, toda ne predolg.

Po končanem programu bo plesna zabava v obeh dvorana-h. V gornji bo igral J. Kochevarjev in v spodnji Bud Schwabov orkester.

Vstopnice so po 40c in jih lahko dobite pri članih in članicah ter v uradu Proletarca. P. O.

E. ZOLA:

RIM

Pisatelj ETBIN KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Pierre, pograbljen od strahu in občudovanja, je vztrepetal pred čudovito postavo, ki je stajala pred njim — pred zadnjim papežem, vodečim pogreb katoličanstva. Razumel je, da je moral Boccacera čisto sanjati o tem; mislil je sam v sebi, kako stoji v Vatikanu, v svoji od strele razrušeni šentpeterski stolici, sam sredi ogromnih dvoran, ki jih je zapustilo njegovo prestrašeno, strahopetno dvorjanstvo. Počasi, odet z belim talerjem — tako v belini žalujoč za cerkev — je še enkrat stopil dol v svetleč, da počaka tam, dokler ne pade nebo na večer vseh časov dol in zdobi zemljo. Trikrat je dvignil veliko razpelo, ki so ga prevrnili zadnji krči tal. Potem ko je zadnji pok raztrgal marmorni pod, ga je potegnil v svoje naročje, in zdaj izgine z njim pod podirajočimi se oboki. In bolj kraljevske, bolj divje veličine ne more biti nikjer.

S kretnjo — zakaj glasu ni več imel — toda brez slabosti, nepremagljiv in kljub vsemu vztrajajoč svojo visoko postavo je kardinal odslavljal mladega duhovnika. Temu se je zdelo po njegovi strasti za lepoto in resnico, da je on edini velik in da ima le on prav, pa mu je poljubil roko.

Zvečer, ko ni bilo nič več obiskov, ko se je nečilo, so zaprli vrata prestolne dvorane in se napravili, da prelože trupli v krsto. Maše so bile končane, zvončki povzdigovanja niso več klenkali, jecljanje latinskih besed je utihnilo, ki je dvanajst ur zvenelo dragima mrtvima otrokoma v ušesa. Nič ni več ostalo kakor zamirajoča dišava rož, vroča vonjava dveh vosenih sveč v tihi, težkem zraku. Ker nista dajali sveč s svojima bledeima zvezdicama v ogromni dvorani nič svetlobe, so prinesli svetilke, katere so držali poslužniki kakor baklje v rokah. Po stari šegi so bili vsi služabniki doma navzoči, da izrečejo zadnje slovo svojima gospodarjema, ki imata za večne čase oditi na počitek.

Nastala je zamuda. Morano, ki je imel že od zgodnjega jutra vso glavo polno brige, ker je moral paziti na tisoč podrobnosti, je še enkrat izginil, ves iz sebe, ker še ni bilo trojne krste. Naposled so jo prinesli sluge in zdaj so lahko začeli. Kardinal in donna Serafina sta skupaj stala pri postelji, tudi Pierre je stal tam, in tudi don Vigilio. Viktorina je začela dvojico ljubimcev zavijati v eno samo mrtvaško rjuho, v velik kos bele svile; bilo je, kakor da ju oblačijo s skupno poročno haljo, s svetlim, čistim plaščem njune zveze. Potem sta pristopila dva služabnika in sta ju pomagala Pierru in donu Vigliju položiti v prvo krsto, ki je bila iz smrekovine in je imela stene odete z rožnatim atlasom. Nič ni bila širša od navadnih krst — tako mlada, tako nežno mila je bila ljubeca dvojica, tako tesno jo je spajalo objetje, ki je napravilo iz nje eno samo truplo. Ko sta ležala v krsti, sta tam nadaljevala svoje večno spanje; dišeči lasje, ki so se mešali, so napol skrivali njiju glavi, in ko je bila ta krsta zaklenjena v drugi svinčeni in potem v tretji hrastovi, in ko so bili vsi trije pokrovi pričvrščeni in priviti, sta se še vedno lahko videla obraza skozi okroglo debelo sipo, za katero je bila po rimski šegi v vsaki krsti primerna odprtina. Za vedno ločena od živih, sama na dnu te trojne krste, sta se še vedno smehljala drug drugemu in sta si zrla v vztrajno odprte oči. Zdaj sta imela večnost zase, da sta mogla izkusiti vso svojo neskončno ljubezen.

XVI.

Drugi dan, po povratku s pokopališča po pogrebu je Pierre sam zajtrkoval v svoji sobi; od kardinala in donne Serafine se je hotel posloviti popoldne. Zvečer, z vlakom, ki odhaja ob desatih in sedemnajst minut, je hotel zapustiti Rim. Nič ga ni več zadrževalo; le en obisk je hotel še opraviti, ki mu je bil pri sreč — starega Orlanda je hotel obiskati, junaka neodvisnosti, kateremu je bil prav objubil, da ne zapusti Rima, ne da bi se prej še obiskoval s njim. Ob dveh je dal poklicati izvoščka, ki ga je odpeljal v ulico Venti Settembre.

Vso noč je nalahno pršelo in od vlage je bilo vse mesto odeto z zelenkastim soparom. Zdaj ni več deževalo, toda nebo je ostalo mračno, in pročelja novih velikih palač v ulici Venti Settembre so bila s svojimi enakimi balkoni, s svojimi enakomernimi okni, ki so se vrstili brez konca in kraja, pod tem decembrskim

nebo videti medla in neizmerno otožna. Zlasti finančno ministrstvo, ta ogromna grmada zidovja in skulptur, je izgledalo kakor mrtvo mesto, kakor neskončno žalostno veliko brezkrvno telo, ki ga je zapustilo življenje. Zrak se je vsled dežja ublažil. Bilo je skoraj vroče; vladala je vlažna toplota mrzlice.

V veži male palače Prada je srečal Pierre na svoje začudenje štiri ali pet gospodov, ki so se napravljali, da odlože svoje svršnike; sluga mu je dejal, da ima gospod grof sestanek s podjetniki. Toda ker hoče gospod abbe obiskati grofovega očeta, naj gre kar v tretje nadstropje. Mala vrata na desni nad stopniščem.

Ali v prvem nadstropju se je Pierre nenadoma sestal s Prado, ki je sprejemal svoje podjetnike. Opazil je, da je silno prebledel, ko ga je spoznal. Izza one strašne drame se nista bila videla. Duhovnik je torej razumel, kakšen strah, kakšen nepričuten spomin na moralno sokrívdo, kakšen smrten nemir je morala njegova prikazen zbuditi v tem možu.

"Prihajate li k meni? Ali mi imate kaj povedati?"

"Ne, pripravljam se na odhod, pa bi se rad poslovil od Vašega očeta."

Prada je še bolj pobledel; ves obraz mu je trepetal.

"O, k mojemu očetu hočete. Nekoliko bolehen je — ozirajte se na to."

Njegov strah je proti njegovi volji izdal, česa se je bal. Neprevide ne besede, morda celo kakšnega zadnjega naloga, kletve onega moža in one žene, ki ju je ubil. Gotovo bi tedaj tudi njegov oče umrl.

"Oh, kako je sitno, da Vas ne morem spremiti gor! Ti gospodje me pričakujejo. Moj Bog, kako nerodno je to! Cim utegnem, pridem za Vami. O, takoj, takoj!"

Ker ni vedel, kako bi ga zadržal, ga je moral pustiti samega k očetu, medtem ko je bil sam tu doli prikovan od svojih denarnih zadev, ki so se poslabšale. Ali s kakšnimi uplašeni očmi je gledal za njim, kako je beračil ves njegov trepet! Njegov oče, edina njegova resnična ljubezen, velika, čista in zvesta strast njegovega življenja!

"Ne dajte, da bi preveč govoril, razveselite ga. Kaj ne, da storite to?"

Gori ni odprl vrat Battista, svojemu gospodarju skrajno udani vojak, temuče povsem mlad mož, česar ni Pierre začetkoma niti opazil. Našel je povsem golo, povsem belo sobo z enostavno svetlo papirnato tapeto z modrimi čevlčicami, z uborno za zaslonom stoječo zvezleno posteljo, z deskami na steni, ki so služile za knjižnico, s črno leseno mizo in dvema navadnima stoloma, tako kakor prej. In skozi široko, svetlo okno brez zaves je bilo videti enako čudovito panoramo Rima — ves Rim tja do čudovitega drevoja na Janikulu. Ta dan je svinčeno nebo pritiskalo na to sliko in mračne, žalostne sence so jo preplavljale.

(Dalje prihodnjič.)

AGITATORJI NA DELU

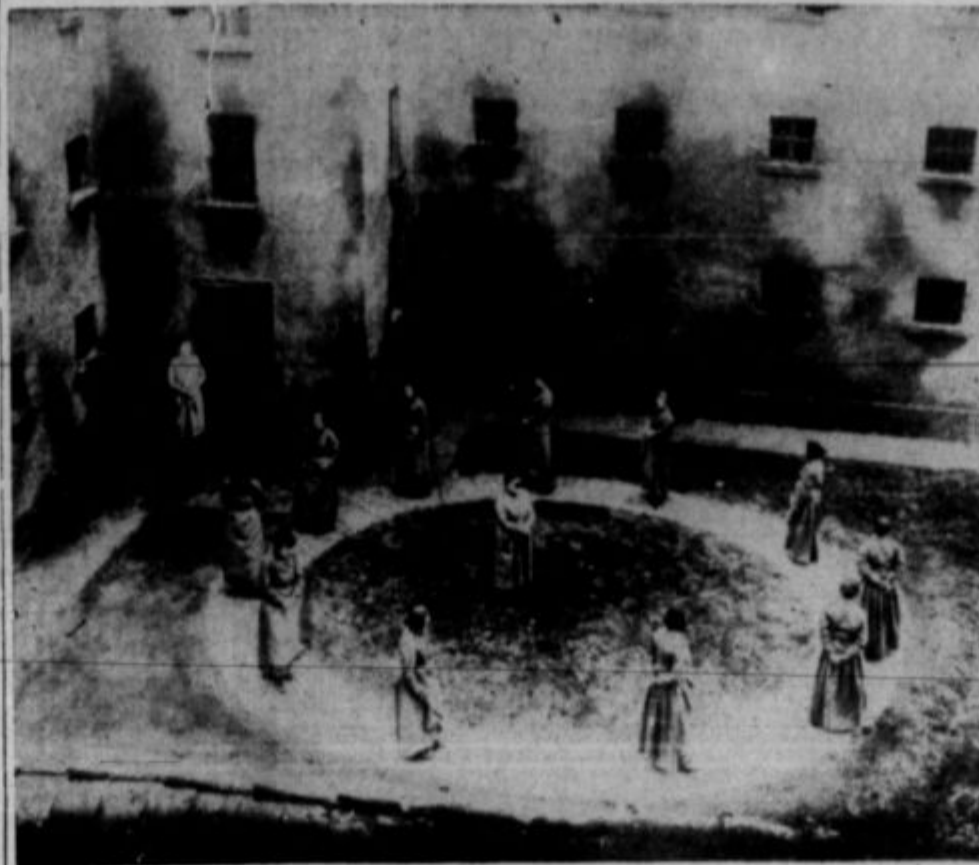
Izkaz naročnin, ki so jih poslali agitatorji "Proletarca".

Vse naročnine, ki jih pošljejo zastopniki in drugi agitatorji Proletarca, so štete na bazi polletnih naročnin. Namreč agitator, ki pošlje eno celoletno, je zabeležen v tem seznamu z dvema polletnima.

II. IZKAZ.

Chas. Pogorelec, na agitacijski turi	62½
Anton Jankovich, Cleveland, O.	26
Jacob Rožič, Milwaukee, Wis.	18
Bartol Yerant, W. Aliquippa, Pa.	16½
Andrew Vidrich, Johnstown, Pa.	12
Frances Zakovšek, N. Chicago, Ill.	8
Anton Zornik, Herminie, Pa.	7½
John Zornik, Detroit, Mich.	6
John Rak, Chicago, Ill.	6
John Langerholc, Johnstown, Pa.	4
Leonard Alpner, Milwaukee, Wis.	4
Angela Zaitz, Chicago, Ill.	4
Joseph Korsich, Detroit, Mich.	4
Joseph Oblak, Chicago, Ill.	3
Jacob Bergant, Lisbon, Ohio	3
Ludvik Wipotnik, Chicago, Ill.	2
Joseph Jež, Warren, Ohio	2
John Terčelj, Strabane, Pa.	2
John Kosin, Girard, Ohio	2
Frank Zaitz, Chicago, Ill.	2
John Krebel, Cleveland, O.	2
Ilija Bubalo, Johnstown, Pa.	2
Antja Garden, Chicago, Ill.	2
Joseph Snoy, Bridgeport, O.	1
John Jereb, Rock Springs, Wyo.	1
Anton Šular, Arma, Kans.	1
Donald J. Lotrich, Chicago, Ill.	1
Frank Martinjak, La Salle, Ill.	1
Skupaj v tem izkazu (4 tedne) 205½ polletnih naročnin. Prejtnji izkaz (4 tedne) 162½.	

SEKANJE GLAV V NEMČIJI

Na sliki je ječa Ploetzense v Nemčiji, kjer sta bili usmrčeni nemški plemikni baronica Benita von Berg in enako titulirana Renate von Matzmer. Rabelj jima je odsekal glavo s "starodavno" sekuro. Obsojeni sta bili v smrt vsled izpisaže v prid Poljske.

IZ NAŠEGA GIBANJA

No. Chicago, Ill. — Frances Zakovšek si je vzela nekaj časa za agitacijo in rezultat je sedem naročnin.

Toronto, Kanada. — Matt J. Zalec je naročil še dva izvoda našega letošnjega koledarja. Pravi, da mu štivo v njemu jako ugaja in da se bi delavci s čitanjem takih knjig lahko veliko naučili.

Fontana, Calif. — Chas. Pogorelec je poslal iz tega okraja 24 naročnin. Govoril je na dobro obiskanem shodu, O sodelovanju, ki ga je bil deležen, posebno s strani s. Blažiča, se izraža jako pohvalno.

W. Aliquippa, Pa. — Bartol Yerant je poslal tri naročnine. Skušal bo dobiti tudi oglase v Majski glas.

"Svoboda", delavska revija, ki izhaja v Ljubljani, omenja v svoji februarjski številki naš koledar, zadnji koncert Save ter vpriporitev drame "Rdeče rože" na čikaškem slovenskem odru.

Sheboygan, Wis. — Leo Milostnik, tajnik društva št. 344 SNPJ, sporoča, da ostanejo v Prosvetni matici. Naročil je tudi dva izvoda letošnjega koledarja.

Girard, O. — John Tancek, je dobil še enega novega naročnika. Skolektal je tudi vse vsote za oglase v koledarju, ki so bili nabrani v njegovem kraju.

Herminie, Pa. — "Pošljite mi še 15 izvodov koledarja in štiri skupine knjig Cankarjeve družbe." To piše seveda Anton Zornik. Prodaj je skoro toliko izvodov koledarja kakor Anton Jankovič v Clevelandu (slednji je razpečal 203 izvode).

Westmorelandska federacija S. N. P. J. bo imela majsko prireditev, na kateri bo vpriporjena Molekova igra "New Deal".

Gross, Kans. — John Šular poroča, da druš. št. 206 SNPJ ostane v Prosvetni matici. Poslal je tudi članarino.

Chicago, Ill. — Sestanek članstva JSZ v petek 22. febr. je bil prijetna prireditev. Trajala je precej preko polnočne ure. V podporo Proletarca so člani in članice prispevali \$35.24. — Angela Zaitz je dobila 4 naročnine in John Rak 2. Cleveland, O. — Anton Jankovič je poslal prošli teden 26 naročnin. Prodaj je več izvodov našega koledarja ko kdaj prej in pravi, z lahkoto.

La Salle, Ill. — Frank Martinjak je poslal eno naročnino. Kluba v La Sallu in Oglesbyju priredita v lasallskem Slovenskem domu v nedeljo 5. maja koncert in predstavo. Glasbeni del sporeda bo predvajal pevski zbor "Sava" iz Chicaga, dramo pa vpripori dramski odsek kluba št. 1. Prireditev se prične ob 2. popoldne. Vstopnice so po 25c.

Bridgeport, O. — Jos. Snoy poroča, da je bil njihov "popularit contest dance" uspešno prireditev kljub zelo neugodnemu vremenu. Poslal je tri naročnine.

Agitacijski odsek JSZ je na svoji redni seji dne 22. februar-

ja znova razpravljala o vabilu pennsylvanske konference JSZ, ki želi govornika v svoji agitacijski kampanji, ki se prične 24. marca s shodom v Imperia-lu. To delo je prevzel Joško Oven.

Mena, Ark. — S. Frank Drasler nam je poslal poročilo o kolegiu Commonwealth, ki ga preiskuje posebna komisija arkanaske zakonodaje. Priobčeno je na 1. strani.

San Francisco, Calif. — Tu je imel klub Slovenija banket, ki se ga je udeležilo kakih 30 ljudi. Govoril je tudi Chas. Pogorelec, ki je v tem mestu na agitaciji.

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, O. — Tu je umrla 20-letna Alice Gorenc, soproga s. Louis Gorenc ml. Zapuščena moža, sinčka in par tednov staro hčerko. S. Gorencu izrekamo simpatije ob tej veliki izgubi.

"Popular Contest Dance" kluba št. 11 JSZ v soboto 16. feb. je imel obilen poset. Zastopani z udeleženci je bil celo Cleveland in pa naselbina Power Point. Bogatajevi, Tuškovi in Chukovi so prišli 58 milj. daleč. Vreme je bilo zelo slabo, kar je priredbi precej škodovalo.

Na seji kluba dne 17. febr. smo sklepali glede vprašanja, kako naročiti čimveč izvodov Majskega glasa. Izvolili smo skupino članov, ki bodo nabirali naročnine.

Dalje je bilo sklenjeno, da priredimo v soboto 27. aprila predstavo in veselico. To bo ob enem tudi naša majnska slavnost.

Po seji kluba se je vršila konferenca okrajne organizacije, katere se je udeležil tudi anglikanski minister, ki je zelo naklonjen socialističnim idejam. Pravili so mi, da veliko pomaga v agitaciji med brezposelnimi in v drugih delavskih akcijah. Seveda je duhoven, ampak danes ni nič čudnega, da se protestantovski duhovni nagibajo v socializem in nekateri celo agitirajo za socialistično stranko. Govoril je tudi na tej konferenci.

Na prihodnji seji okrajne organizacije bomo nominirali kandidate v občinske urade. Vršila se bo v nedeljo 17. marca dopoldne.

Delavske razmere so pod ničlo, kakor zmerom. Rovj že enajsti mesec obratujejo po en dan v tednu in le redkokdaj po dva.

Tukajšnja nova zadruga bo 1. marca otvorila kampanjo za nove člane. Prebivalce bodo obiskale v nagovarjanju za pristop ženske; med katerimi bo Čehinja, Poljakinja in Slovenka. Več Slovencev, članov kluba št. 11, se je tej zadrugi že pridružilo. Agitacijski cirkular

je izdala v štirih jezikih. Namerava dati tudi celo stran oglasa v naš Majski glas. Dne 15. marca bo v češki dvorani seja zadruge, na kateri bo izvoljen tudi stalni odbor za tukajšnje postojanko. Potem bodo seje zadruge vsak tretji petek v mesecu. V glavnem odboru so možje, ki so delavskemu gibanju zelo naklopljeni. Rojaki, kadar vas deputacija žensk obišče, pridružite se zadrugi, ker to je delavsko povzetje in vredno, da ga patroniziramo. Joseph Snoy.

S SEJE GLAVNEGA ODBORA SSPZ

V Enakopravnosti z dne 20. februarja je izšel zapisnik seje gl. odbora SSPZ, ki je zboroval v Chicagu 7., 8. in 9. februarja. Iz njega je razvidno, da je SSPZ napredovala v oddelku odraslih lani za 392 članov, v mladinskem pa jih ima 24 manj kakor leto prej. Njena imovina je dne 31. decembra znašala \$743,568.97.

O Jugoslovanski bratski federaciji je poročal R. Lish, da ji je SSPZ plačala članarino že dve leti, SNPJ eno leto, ostale organizacije pa sploh nobene. Zapisnik pravi, da je večji del denarja JBF poneveril bivši tajnik HBZ Vinko Solić.

Odborniki SSPZ so sklenili na prihodnji seji JBF zahtevati, da morajo plačati članarino vse pridružene organizacije. Ako tega ne store, naj se JBF razpusti. Prihodnja seja JBF bo v Detroitu. Ob tej priliki bo zboroval v Detroitu tudi upravni odbor SSPZ.

Glavni odbor je sklenil začasnou opustiti akcijo za združevanje, ker zanjo ni zadostnega zanimanja.

Mladinski odseki društev ("vrteci") postanejo s 1. aprilom t. l. ločeni od društev in dobe zaporedne številke, kakor jih imajo društva.

Dalje je odbor sklenil v tem letu "milijondolarsko kampanjo SSPZ". Njen namen je zvišati članstvo in zavarovalnine v minimalni vsoti \$1,000,000.

Glavni urad je odobril priporočilo, da si SSPZ kupi primeren poslopje za svoj urad, oziroma ga prevzame, v slučaju, da ima nanj posojilo.

R. Lish je v svojem govoru kritiziral gl. predsednika Vatro Grilla, češ, da v Cleveland-skih društvih SSPZ ni toliko delaven kot se od njega pričakuje, nadzornik Verhovnik pa je grajal metode prejšnjega odbora, ker je bil pri investiranju v razne bonde premalo oprezen. Drugi odborniki so poudarjali, da imajo pri tem težkoče tudi ostale organizacije. Zapisnik je pisal in uredil E. Gorsche iz Clevelanda.

Nezaposleni v Franciji

Do srede februarja je število brezposelnih v Franciji naraslo na 496,000.

BARETINC & SON
Tel. 1475
POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI
JE
NARODNA TISKARNA
2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NAŠA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUŠTVA IN TRGOVCE

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.
FRANK GRILL, predsednik
PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGU
Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Gicera in Berwynu in dovajajo čistega na dom
TOČNA POSTREŽBA
1727-1731 W. 21st STREET
DELO JAMCENO
CHICAGO, ILL.
Telefoni: CANAL 7172-7173

Boj v Arkansasu proti kolegiju Commonwealth

(Nadaljevanje s 1. strani.)

so veliki posestniki — osupnili, kajti od kje neki ta nenadna drznost v tlačenih? S svojimi sinovi in biriči so stavkarje sicer ugnali s terorjem, organizatorje, med njimi več socialistov, pa pretepli in zaprli, ali pa izgnali iz svojih okrajev.

V kolikor je nam znano, je v kolegiju v Meni Frank Drasler iz Forest Cityja, Pa., edip Slovenec. V pismu z dne 19. februarja apelira na nas in na vse druge delavske organizacije, da pomagamo rešiti ta kolegij pred uničenjem. V ta namen priporoča pošiljanje protestov arkansaski legislaturi, kajti brez takega pritiska bo sklenila vse, kar ji predlože reakcionarji v namenu, da zahteva svobodo pouka in delavske ustanove.

O prireditvi kluba št. 16 na "north side"

Chicago. — Prošlo soboto se je vršila v Aldine Hall na severni strani Chicaga zabava kluba št. 16 JSZ, ki je bila ob enem druga obletnica tega kluba. Udeležba je bila obilna. Kratke nagovore o pomenih kluba je imel Donald J. Lotrich. Predstavil ga je P. Swolsak.

Zabava je bila neprisliljena. Okrog 1. po polnoči je bilo v dvorani še veliko ljudi. Med udeleženci je bilo precej članov srbskega kluba št. 20 in članov kluba št. 1. — P.

Prvomajska proslava kluba št. 37 JSZ

Milwaukee, Wis. — Klub št. 37 JSZ priredi v sredo 1. maja prvomajsko slavnost, na kateri nastopi slovenski in angleški govornik. Vstopnice so po 25c. F. P.

Rojalisti v Franciji

Rojalisti v Franciji žive od tradicij in stare "slave" zgodovinske francoske monarhije. Skozi to krizo so zelo razposajeni. Oprijeli so se fašističnih metod in propagirajo strmo-glavljenje republike. Nedavno je rojalistični fašist Alain de la Rochefouciere dejal na shodu o premierju Flandinu, da ne spada v vlado, ampak med morilce. Flandin ga je tožil in fašistični politik je dobil leto dni zaporne kazni. Francoske "patriote" je ta obsodba silovito razkačila. Na njihov pritisk mu je bila kazen znižana in nato odpuščena.

Ženske, marš v kuhinjo

Lani je bilo v nemških visokih solah 40 odstotkov dijakinj manj, kakor pa l. 1933. Hitler zahteva, da naj bodo doma, kuhajo, obdelujejo grede in rode otroke.

FENCL'S
RESTAVRACIJA IN KAVARNA
2609 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1384
Fristna in okasna domača jedila
Cene smerne. Postrežba točna.

OGLAŠAJTE

v

PROLETARCU

Simon Kavčič:

POGLED SKOZI PROŠLOST

Tridesetletnice med Slovenci v Ameriki se poslednje čase hitro vrste druga za drugo. Predlanskem je slavil svoj 30-letni jubilej klub št. 1 JSZ v Chicagu, dalje društvo "Slavija" št. 1 SNPJ; lani je praznovala 30-letnica SNPJ.

Letos slavi enak jubilej naše socialistično glasilo "Proletarec". Ob vsaki taki priliki se navadno obuja stare zgodovinske spomine. Ljudje so večinoma mnenja, da so zgodovinski spisi jako zanimivi in nekateri celo zatrjujejo, kako potrebno je proučevati zgodovino, kajti po njihovem mnenju je le na ta način mogoče spoznati dobre načrte za bodočnost.

Oglasil se je k temu tudi rojak z nasvetom, da se naj za zgodovino ne zanimamo, ampak planiramo samo za bodočnost. Da-li je v pravem ali ne, prepuščam v presojevanje čitateljem. V kolikor se stvar tiče mene osebno, vem, da bodočnosti ni pred mano, kakršne se bi veselil, je pa za mano skozi mnogo let se raztezajoča bridka zgodovina. Te se spominjam in o njej pišem.

Sicer sem na spomine že skoro pozabil. Ampak radi omenjenih 30-letnic so se pričeli spet vrstiti pred menoj. Pripravi so me tudi, da sem odprl zavoje starih pisem, ki jih imam z dopisovanjem s sodruzi in drugimi izpred treh desetletij. Nekaj teh pisem sem zaeno s tem spisom poslal uredniku, in upam, da nekatera, posebno Aleksander Tomanova, v celoti priobči.

To zgodbo pričnem z United Mine Workers of America. Vanje sem pristopil takoj ob svojem prihodu v to deželo.

Nekateri slovenski listi in uredniki še danes ne zmorejo zapopasti, ali nočejo razumeti, da je med besedama "rudar" in "premogar" razlika, pa rabijo za delavce v premogovniških zdaj eno zdaj drugo označbo.

U. M. W. of A. je bila ustanovljena edino za delavce v premogovniški industriji. Med rudarji v zlatih, srebrnih, železnih in drugih kovinskih rudnikih ni iskala tal. Tudi ako se tu in tam organizirali v svoj lokal in se prijavili za pristop v U. M. W. of A., jih ni hotela sprejeti.

Običaj je, da se organizacije navaja le z začetnimi črkami. Unija premogarjev je prvotno imela v osnutku dati k označbi United Mine Workers tudi besedo Coal (UCMW), ampak jo je opustila, dočim v praktični

porabi še vedno označujemo premogarje s "coal miners" in druge rudarje enostavno s "miners" in po zapadu s "quartz miners". Slovenci označbi pa sta "premogar" in "kovinski rudar". Slednje med nami sicer ni dosti v rabi, zato beseda ni tako privajena ustim, kakor npr. "premogar" in "rudar". Prva pomeni delavca v premogovnikih, druga pa delavca v kovinskih rudnikih.

Beseda "coal" je iz označevanja unije UMW odpadla posebno ko se ji je kasneje pridružila Western Federation of Miners.

(Opomba ur. — S. Kavčič se tu moti, kajti Western Federation of Miners se ni nikoli pridružila UMW, pač pa sta si razdelili "jurisdikcijo". Prva polje za organiziranje premogarjev in druga za organiziranje rudarjev v kovinskih rudnikih. Po izgredu in razdejanju največjega svojega lokala v Butte, Mont., je Western Federation of Miners l. 1914 do malega propadla. Nato je bila reorganizirana pod imenom International Union of Mine, Mill and Smelter Workers.)

V Avstriji je bila v rabi beseda "knap" za vse delavce pod zemljo, neglede ali so bili premogarji ali pa rudarji v kovinskih rudnikih. Smisel besede "knap" je nekaj slinčnega kot tukaj beseda "miner".

U. M. W. of A. si je izvojevala priznanje premogovniških družb l. 1889. Dasi je bilo v nji organiziranih že veliko rudarjev vseh sort, je bila v Illinoisu splošno priznana šele po videnjski bitki, ki se je vršila 12. oktobra imenovanega leta. S strani unije je stala sedem življenj. Koliko jih je padlo na nasprotni strani, baje ni bilo nikoli poročano. Vse padle so sproti pobrali in odpeljali.

Unija premogarjev slovi za prvo veliko industrijsko unijo v Zedinjenih državah. Delavci vseh strokov, upošljeni v premogovniški industriji, so bili sprejemani za člane. Tudi formani in "straw" bossi so morali v unijo, izvzet pa je bil le delovodja, zvan "pit boss".

Izjemo so hoteli tvoriti "hoisting" inženirji (operatorji vzpenjač), ki so si, smatrajoč se za "nekač več", ustanovili svojo unijo. Toda bili so komaj trije pri vsakem šahtu in zato niso mogli postati kak poseben faktor kljub važnosti svojega dela.

(Dalje prihodnjič.)

Temeljni vzrok zmešnjav in polomov po svetu je ljudska nevednost.

ANTON GARDNOVA KANDIDATURA

Anton Garden, ki je bil socialistični kandidat za aldermana 22. warda, je imel, upoštevajoč okoliščine, zelo dobro kampanjo. Prošlo soboto popoldne se je vršila za oglašanje njegove kandidature avtomobilska parada po ulicah te warda, v nedeljo pa so čakali in slovenski sodruzi in sodruice raznesli agitacijske letake. Enako tudi predprošlo nedeljo. Slična agitacija se je vršila v sosednji 23. wardi za socialistično kandidatinjo Olgo Berankovo, katero so volilni komisarji črtali z liste nominirancev, dasi je imela več kot dovolj podpisov na peticih.

Gardnovi in njeni agitacijski letaki so bil izelo dobro sestavljeni in močne agitacijske vrednosti.

Prošlo nedeljo sta v prilog svoje agitacije govorila v radiu. — Obeti dve wardi kontrolira popolnoma demokratska tamnitska mašina. V oigled šibkosti češke socialistične organizacije — kajti v obema so Čehi v veliki večini, je bilo sploh čudno, kako je bilo mogoče izvršiti toliko agitacije za socialistično kandidata.

Koliko je Anton Garden prejel glasov, je nam v tej številki nemogoče poročati, ker je šla v tisk v torek večer, torej predno so bili glasovi prešteti. Na velik uspeh v glasovih socialisti v tej agitaciji niso računali, pač pa agitirali z vidika graditve sentimenta in prid socialistične stranke, da se ojača njene postojanke, — posebno še češke klube.

Angleško poslujoči odsek kluba št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — Nedavno je bil v Proletarcu objavljen novi odbor angleškega odseka kluba št. 1, toda poročevalci ni navedel vseh odbornikov, zato je v koregiranje poslal s. Frank Sodnik popoln seznam.

Angleški odsek je groše mesece postal precej delaven, dasi ni v vseh svojih podjetjih enako uspešen. Zdjaj njegovi člani in članice agitirajo, da bo slavnost 30-letnice Proletarca v nedeljo 10. marca čimvečji uspeh, pomagajo pri razpečevanju angleške literature, v volilni kampanji itd.

Sledede je popolni seznam odbornikov tega odseka za leto 1935:

Alice Artach, tajnica; Frank Sodnik, zapisnikar; Jos. Turpin in John Rak, organizatorja. Odbor za razpečevanje literature: Donald J. Lotrich, Ernestine Jugg, Louise Karun, Tillie Polenik in Joseph Turpin. Prosvetni odsek: Mary Jugg, Tillie Polenik, William Trojka in Jack Groser. Veselični odbor: Tillie Polenik, Bill Trojka, Louise Karun in Frank Groser. Agitacijski odbor, John Rak, Albin Rak in Jack Groser. Publikacijski odsek, Mary Jugg, Donald J. Lotrich, Frank Groser, Oscar Godina in Frank Sodnik. Knjižničarji, Jack Groser, J. Rak in Vera Levec.

Vse članstvo tega odseka je vabljeno, da se udeleži redne seje v petek 8. marca. — P. O.

Koliko je naročnikov, ki imajo Proletarca trideseto leto

Cicero, Ill. — Spomine s. Simona Kavčiča o pričetku socialističnega gibanja med Slovenci v Ameriki sem čital z zanimanjem, dasi ni v njih povedanege ničesar novega.

Pravi, da mu je znano edino o sebi in Nacetu Zlembergerju, da sta naročnika od početka Proletarca. Takih naročnikov je več. Napr. brata John in Dominik Petrich, prvi v Youngstownu, drugi v Detroitu, ki sta oba kumovala ob ustanovitvi tega lista. Nadalje John Bartol, tudi soustanovitelj, Jože Jereb, ki je živel takrat v Chicagu in sedaj v Youngstownu.

Tu se moji spomini nehajo in menim, da bi edino upravništvo Proletarca moglo navesti imena tistih, ki so skozi 30 let neprestano naročniki. Upam, da jih bo s. upravnik priobčil, zato, da ne bo nepotrebnega ugibanja. Razume se, da bom tudi jaz med njimi.

Edino dejstvo moram pibiti, in to je, da je Proletarec po 30. letih gmotno prav tako reven in v zagatah, kakor prva leta. Proletarec je list značaja in idealov. Izdajati list take vrste pa ni lahko, ker je odvisen za vzdrževanje od zavednih delavcev — Proletarec od proletarcev. Ker smo mi gospodarstvo šibki in živimo več ali manj v pomanjkanju, je pač razumljivo, da tudi naš list ne more biti na boljšem. Je neprestano v dolgovi, kakor smo mi delavci. Moč nevednosti je pač še velika. Mar-ikdo, ki se prične zavedati sile delavskega razreda, se ustraši svoje lastne moči in se utrje nazaj med nemisleče in neorganizirane. V teh plasteh delavci zelo težko in neradi razumejo socialistične ideje. Stari nazori tlačanstva in hlapčevstva so pač še globoko ukoreninjeni in veliki večini delavstva.

Kljub tem zaprekam pa prodira luč socialističnih idej neprestano. Ni vprašanje, koliko bomo mi dočakali, nego koliko bomo naredili za uresničenje socializma. V pomoč temu delu pa potrebujemo liste, kakor je Proletarec.

Simon Kavčič piše, da je poslal letos trideseto celoletno naročnino na Proletarca. Tako je prav. Želim veliko posnemovalcev, posebno še, da poravnajo naročnino vsi, katerim je potekla in se ne žuri, da bi poslali novo. Kajti list ima obveznosti. Če bi mi naročniki vestno poravnali svoje, bi gospodarski boj Proletarca ne bil toliko težak. Ako moremo v tem letu Proletarca rešiti dolgovi, ki niso majhni, mu bomo veliko koristili. Kakor sem čital, dolguje tiskarni kakih \$600 poleg zastalnih plač in pa dolga posojilnemu društvu, ki se ga odplačuje po obrokih in ne bo še kmalu poravnal.

Iz tega razloga smatram za potrebno, da se bolj zavzamemo za zbiranje prispevkov v tiskovni fond kakor doslej. — Res imamo depresijo skoro v enaki meri kot je bila, ampak če se bnanjo le izgovarjali, bi propadli vse delavske ustanove. Ker ni mogoče prispevati veliko, zbirajmo po malem. V ta namen se lahko poslužimo vsake zabave, sej, shodov itd., in s takimi doneski lahko Proletarca rešimo dolgovi in mu lajšamo boj za obstanek.

Tako smo delali, ko je bil ustanovljen, tako smo delali pozneje in tako delajmo v naprej, pa bo Proletarec še dolgo izhajal. — Frank Podlipec.

Maškarada društva "Bled" JPZS

Milwaukee, Wis. — Društvo "Bled" št. 19 JPZS priredi maškaradno veselico na pustni večer v torek 5. marca. Vršila se bo v S. S. Turn dvorani. Pripravljani odbor se bo potrudil kot običajno, da bo vsakega zadovoljil. Dober prigrizek, izborna kapljica in vesele poskočnice za stare in mlade.

Čul sem, da dobe najboljšje maske tudi "lepe" nagrade. Vstopnina je 25c.

Frank Poličnik.

Vabilo na veselico

Johnstown, Pa. — Slov. bratsko samostojno podporno društvo v Moxham priredi v soboto 16. marca v Slov. del. domu na Moxhamu veliko veselico, na katero vabi rojake od blizu in daleč. Zal ne bo nikomur, ki pride.

Društvo je sklenilo, da mora vstopnico kupiti vsak član, tudi če ne pride na zabavo, ker se gre za korist društvene blagajne. Vstopnice so po 25c.

Na veselo svidenje 16. marca! — Odbor.

Kongres brezposelnih

V dneh 2.-4. marca se bo vršil v Masonic avditoriju v Washingtonu, D. C., kongres zastopnikov, ki jih pošljejo organizacije brezposelnih. Načelnik sklicateljskega odbora je Paul A. Rasmussen, član socialistične stranke in aktiven v organizaciji brezposelnih. Delegat slovenskega kluba brezposelnih v Chicagu bo na tem kongresu sodrug Simon Trojar.

IZ ZAPISNIKA SEJE ODBOROV JSZ

Prva seja novega odbora JSZ in Prosvetne matice se je vršila 1. februarja 1935. Otvoril jo je John Rak. Za predsejalnika seje izvoljen Joško Oven.

Odborniki: Fr. Zaitz pravi, da je tajnik S. Pogorelec objavil izid glasovanja v odbore JSZ v Proletarcu z dne 23. januarja 1935. Dotični izkaz se smatra za del zapisnika te seje in se ga uvrsti v zapisniško knjigo.

Izvoljeni so, v eksekutivni odbor, Frank Alesh, Filip Godina, Joško Oven, Fred A. Vider in Frank Zaitz. Slednji je na podlagi pravil ponovno tajnik slovenske sekcije.

Nadzorni odbor JSZ. Člana slovenske sekcije v tem odseku sta Anton Garden in Frank Udovich, srbske pa Sava Bojanovich.

Nadzorni odbor slovenske sekcije, Alice Artach, John Hujan in Angela Zaitz.

Prosvetni odsek, Peter Bernik, Ivan Molek in John Rak.

Tajnik Charles Pogorelec. Odsotni izmed teh so bili A. A. Vider, ker je bil po opravkih izven Chicaga, Sava Bojanovich vsled nočnega dela, Alice Artach, ki ni navedla vzroka, in Chas. Pogorelec, ki je na agitacijskem potovanju.

Zapisnik prejšnje seje sprejet kot čitan.

John Rak poroča v imenu tajništva JSZ med drugim o izvolitvi novega odbora, kakor že omenjeno prej. Pravi, da se je volitev udeležilo 35 klubov in 6 članov "at large", skupaj 65 odstotkov članstva. Glasove sta prešla pooblaščenca Louis Macerl in Frank Bizjak.

Od kar smo imeli zadnjo sejo (4. januarja) je bil reorganiziran klub št. 25 v Powhatan Pointu, O. Bil je precej časa pasiven. S. John Mrzel je tajnik kluba. Na prvem sestanku je plačalo asesment 6 članov. V Sharonu, Pa., delujejo za reorganizacijo kluba št. 7. S. Joseph Cvelbar poroča, da so izglebali za obnovitev kluba jako dobri.

Dne 27. januarja se je vršila v Power Pointu konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice za vzhodni Ohio. Joseph Sney piše, da je prav za dovolj uspeha in tudi udeležba je bila obilna kljub izredno hudeemu mrazu. Razpravljali so o socialistični stranki, Majskem Glasu, Proletarcu itd. Klubi v vzhodnem Ohiju bodo dali skupno oglas v Majski Glas.

Na pismo z dne 11. januarja, poslano hrvatski komunistični sekciji, nismo prejeli odgovora. Niti ni bilo dozdaj o tem komentarija v "Radniku".

O računih v drugi polovici l. 1934 bo poročal nadzorni odbor. Pregledali so jih člani tega odbora Peter Bernik, Sava Bojanovich in John Kopach.

Dohodki, oziroma prispevki v agitacijski fond so bili skozi prošli mesec zelo majhni. Večina naših sodrugov je svoj čas porabila v razpečevanju kolekdarja. Vsega skupaj je bilo prispevanega v agitacijski fond nekaj nad \$300. Ker smo nam, ki ga je imel ta sklad, pričeli vršiti, namreč pošiljati agitatorje na daljše ture, pred vsem S. Pogorelec v naselbine po zapadu, je potrebno, da se tudi akciji za ojačanje tega sklada posveti več pozornosti.

Prosvetna matica. Meseca januarja je prijavilo svoje pridruženje, ali nadaljevanje včlanjenja v Prosvetni matici 35 podpornih in drugih društev ter klubov, ter so poslala prispevke. Sedem izmed teh je novopristopnih, dva med njimi angleško poslujoča društva. Vseled obilice dela v uradu včas ni mogoče odgovarjati in reševati vso korespondenco sproti; posebno ni mogoče ustreči takoj tistim organizacijam, ki žele daljša pojasnila o našem delu in o nalogah Prosvetne matice. Vseled tega smo vprašali s. Bernika za pomoč pri tem delu. Pri odgovarjanju angleško poslujočim društvom sodeluje s. Lotrich. Literatura za angleško poslujoča društva smo prejeli ta-teden in jo takoj razposlali.

V prošlem mesecu smo poslali igre in deloma tudi vloge sledečim organizacijam: dram.

zboru "Zora", Pueblo, Colo.; klubu št. 115 JSZ, Detroit; društvu št. 21 SNPJ, Pueblo, Colo.; dramskemu odseku SND, Waukegan; klubu št. 111 JSZ, Bridgeport, O.; druš. št. 686 SNPJ, West Allis; klubu št. 5 JSZ, Johnstown, Pa.

Agitacijske ture. — S. Chas. Pogorelec je šel agitirati za Proletarca in JSZ 23. januarja. Prišel je v Trinidadu v južnem Coloradu in nadaljeval z delom v naselbinah v New Mexicu. Vseled krize je nove naročnike težko dobiti, kljub temu je došel v par naselbinah dobro uspel. Prodajal je tudi mnogo izvodov kolekdarja in brošur, posebno ABC socializma.

Poverjenišvo JSZ. — Pred svojim odhodom je S. Pogorelec pripravil letne račune poverjenišva JSZ, ki sta jih dne 2. februarja pregledala Fred Malgai in Jacob Ambrozich od nadzornega odbora SNPJ in Anton Garden ter Frank Udovich od nadzornega odbora JSZ. Izjavili so, da so v redu. V zapisniku SNPJ bodo priobčeni v celoti.

Finančno poročilo JSZ.

Peter Bernik poda podrobno finančno poročilo JSZ. Skupni dohodki v drugi polovici prošlega leta so znašali \$1,903.42, stroški pa \$2,490.86. Stroški X. zbora JSZ, izplačani do 31. dec., so znašali \$992.62.

V glavnih številkah so računi sledeči:

Dohodki julija-dec. 1934	\$1,903.42
Prenos iz prve polovice leta 1,187.52	
Skupaj	\$3,090.94
Izdatki	\$2,490.86
Ostane 31. decembra	\$ 600.08

Od tega je \$436.81 na Millard State banki, ki je v likvidaciji, \$160.27 na Lawndale National banki in \$3 ročne blagajne. Druga imovina JSZ (literatura, oprema in dolg klubov zvezi) znaša \$386.56, skupaj \$986.64, obveznosti pa \$730.93. Imovina po odbitku obveznosti \$255.71.

Poročilo sprejeto.

Ivan Molek poroča o načrtu za dobavo knjig Prosvetni matici. Zaitz predlaga, da se S. Moleka pooblasti pogajati se za večje naročilo knjig s Cankarjevo družbo. Garden pripoča, da naj se upošteva pri naročilu le knjige, ki bi bile primerne za naše čitatelje v Ameriki.

Alesh pravi, da se mu ne dopade, ker je Cankarjeva družba dala tiskati za stari kraj samo 1000 izvodov tretje Molekove knjige. Pravi, da je iz poročil razvidno, da je bila takoj razprodana. Drugim, ki so vprašali zanjo, vsled tega ni mogla več ustreči. Predlaga, naj se upravi Cankarjeve družbe sporoči, da smatramo to za zapostavljanje, kar ni sodružno. Predlog po kratki razpravi sprejet.

Zaitz predlaga, da se naj S. Bernika izvoli za pomožnega tajnika Prosvetne matice in v njegovem področju naj bo korespondenca z društvu glede dramatike. Sprejeto. Bernik sprejme in pravi, da bo to nalogo vestno vršil. Pripravil je že obširen seznam iger, ki jih imamo v arhivu, in v delu ima

podatke o njih, ki bodo na razpolago društvom.

Dalje predlaga s. Zaitz John Raka za pomožnega tajnika Prosvetne matice v korespondenci glede dramatike in drugih zadev z angleško poslujočimi društvu. Sprejeto.

O delu in načrtih agitacijskega odseka poroča Anton Garden.

Tajnik stavbinskega odseka Fr. Zaitz poroča, da je stanje v stavbinskem fondu nespremenjeno.

Godina predlaga: Tajnika srbske sekcije se naj obvesti, da sporoči imena novih odbornikov, ki jih je izvolila v eksekutivno JSZ. Sprejeto.

Sledi obširna razprava o agitacijskem delu. — Seja zaključena ob 11:10 zvečer.

Z agitacije po zapadu

(Nadaljevanje z 2. strani.)

našemu gibanju zlahka prilagodili. Sestal sem se tudi s Peter Rakiem in John Pleštom, katere sem srečal na zadnjih par konvencijah SNPJ. Prvi si je naročil list, drugi pa kolekdar. Imata jako dobro opremljeno gostilno. Mesto je, razen v delih, kjer žive tkz. "boljši" sloji, precej zanemarjeno, kot je že običaj, kjer imajo obično v rokah demokratski in republikanski grafičari. Tako morajo delavci živeti v predmestju, kjer so ceste kot starokrajski kolovozi, prahu nič koliko, v deževju pa blata do kolen.

V Gallupu je menda pretežna večina Mehikancev; veliko je videti tudi Indijancev rodu Navajo, ki imajo v bližini velikanske rezervacije. V nji žive, kot njihovi predniki pred stoletji. Pečajo se v kovanjem raznih ročnih izdelkov iz srebra ter z drugo drobnarijo in s pletenjem preprog. Ko človek opazuje te ljudi, se mu zdí, da je šla vsa tzv. civilizacija in industrija razvoj mimo njih. Delavske razmere so tudi tu pod ničlo. Pred časom je šlo nekaj premogarjev na stavko, poradi varanja pri tehtanju premoga, kajti družba jih je gojlufala pri tehtanju skoraj za polovico. Organizirani so bili v National Miners Union, ki je pod komunistično kontrolo.

Družba je rov enostavno zaprla in pri tem je ostalo. Koliko je premogarjev organiziranih v U. M. W. A., mi ni znano. Pravili so mi, da malo. Ta unija ni priljubljena med njimi. Koliko se doseže z razkoli, nam jasno pričajo separatistični poskusi tu, v Ohiju, Pennsylvaniji, W. Virginiji itd.

V tem času sem poleg drugih slovenskih družin posetil tudi prijazno družino Antona Chicadeta. Poseduje gasolinsko postajo, zalogo grocerije ter izborna urejene letovišne kočice z vsemi udobnostmi, kot elektriko, parno kurjavo, kopališče itd. Tone je precej zaposlen, vendar pa si je dobil časa, da me je peljal v par krajev in se tudi sam naročil na list. Stanovanje mi je dal prijatelj Kotzman, ki mi je tudi pomagal pri agitaciji.

S končanjem svoje agitacije v New Mexicu sem se napotil proti Californiji.

Naši agitatorji

V tej številki na 3. strani je priobčen izkaz naročnin iz prošlih štirih tednov, ki so nam jih poslali agitatorji. Vključene so v njemu vse, ki so bile poslane do zadnje sobote. Iz seznama je razvidno, da so bili zelo agilni tudi lokalni zastopniki, in tu naj povdarimo, da brez aktivnosti teh bi agitacija shirala. S pomočjo potovalnih agitatorjev vztrajajo tudi lokalni. Drug drugemu so v vzpodbudo.

Agitacija za delavski list ni bila še nikdar lahko delo. Ampak treba ga je izvrševati, ker je zakon tak, da človeštvo mora naprej, to pa mu je mogoče le z gibanji, ki rušijo gnolobo obstoječe družbe in propagirajo ter grade novo.

Chas. Pogorelec je zdaj na agitaciji v zapadnih državah. Le malokje naleti na ljudi, ki so somišljeniki ali ki bi poznali naš pokret. Naročniki Proletarca so tam redki. V takih okoliščinah ima s. Pogorelec izredno mučno delo. Večinoma orje ledino, kakor je zadnjič omenil Anton Tratnik iz Wyominga.

Pismo, ki ga je poslal s. Pogorelec iz San Francisca, je zelo pesimistično. Kjer ni socialističnega kluba, ne razširjenega delavskega tiska, mora agitator izgubljati čas s prekanjem ter pojasnjevanjem brez konca in kraja. Ljudje so večinoma družabni in vlnjudni — dokler

ne začne agitirati za delavski časopis. Potem pa se razplamte in govore o izdajalcih, o krutkih in o vsemu hudemu — in to na način, kakor da je vzrok vseh krivic na svetu delavski časopis in socialistični agitator! Tako so ljudje v nevednosti! Kaj hočemo kot da potrpimo in vztrajamo v boju zoper temo.

John Terčelj je na agitaciji v Detroitu. Detroitška naselbina je že od početka našemu gibanju ne samo naklonjena nego tudi jako aktivna v njemu. Klub št. 114 je bil več let eden najdelavnejših v zvezi. Poleg kluba št. 114 deluje v Detroitu klub št. 115 in angleško poslujoč odsek naših mladih sodrugov ter sodružic. S sodelovanjem vseh teh bo s. Terčelj v svoji nalogi nedvomno uspel. Brez kooperacije pa so dobri rezultati potovalnih agitatorjev nemogoči.

Joško Oven bo govornik v nedeljo 24. marca na Imperialu, Pa. Potem bo šod, ki bo uvod v kampanjo za Proletarca in JSZ v zapadni Pennsylvaniji. O načrtu zanjo je podrobno poročal že s. Terčelj in omenjali so jo tudi drugi dopisniki. Naši sodruzi v Penni so še vedno izvršili delo, ki so si ga naložili, in pripravljeni smo, da bodo uspeli tudi v tej kampanji.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK "PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS: At 3724 W. 26th Street 1:30-3:30; 6:30-8:30 Daily Tel. Crawford 2212

At 1858 W. Cermak Rd. 4:30-6:00 p. m. Daily Tel. Canal 9695

Wednesday and Sunday by appointments only

Residence Tel.: Crawford 8440 If no answer — Call Austin 5700

ZA LIČNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TIŠKA PRI NAS.

Po "metropoli"

Cleveland, O. — Marsikdo po Ameriki se zanima za dogodke med Slovenci v tej največji naselbini. Kaj počnemo, kako uspevajo naša društva, podvzeta, tuka, nji listi itd. Delati nam ni treba dosti. Kapitalisti so postali tako dobri in blagi, da nočejo več mučiti delavcev, pa so jim dali po čitek. Ampak vrag je to, da so na penzijo čisto pozabili. Sam počitek brez "pezjona" je pa za delavca kljub brezdelju težava stvar.

Kar se tiče slovenske javnosti v metropoli, so pri Am. Domovini dvignili krič radi svetovne. Ker nismo vsi dobri kristjani, četudi smo bili vsi krščani, kajti za dovoljenje nas niso vprašali, mislijo pri Am. Domovini, da se nas mora ogradi, da ne okužimo ovc, katerim je usojeno, da bodo na sodnji dan dočeljene desnice.

Posebno huda sta bogaboječa izdajatelj A. D. na Enakopravnost in njenega urednika Vatro Grilla. Vse tako izgleda, da bo Vatro na končni klic trompete arhangela Gabrijele moral na levo in Mr. Pirc ga v duhu že zdaj gleda, kako se žge v peku. Nekateri verniki sicer niso prepričani, da pride naš Lojze v nebesa, ker se je bil že dostikrat hudo pregrešil čez božje postave. V tem slučaju bo pomagal Vatro tu kuriti v peku.

Enakopravnost je v Am. Domovini obsojena v večni ogenj, ker ba je pše zoper Boga, vero in papeža. To je strup — sam bog nas varuj, torej preljudi verni Slovenci, ogibajte se Enakopravnosti in brezverskega tiska vobče, slovenski trgovci, ne oglašajte v njih — kajti tako vam velevala dolžnost in delo za večjo čast in slavo božjo.

Izmed trgovcev se je oglasil Anton Grdina, ki se rad utakne v vsak špetir, in pa father Oman. Ako bo Grdinov nauk obveljal, bomo v prihodnje kako vodiško Johanco nove izdaje nemudoma proglasili za svetnico, tiste časopise, ki bi začeli trdit, da "švica" telečjo kri, pa izobčili, kakor sedaj Enakopravnost.

Grdina pravi, da rad prizna, da je bil na krivem potu, ker je z oglašil podpiral tudi brezbožne liste. Kaj pa, če bi bogaboječi Tone šel še korak dalje in predlagal, da naj se nad njegovo trgovino vdela električni napaj, ki se bi glasil: "Samo katoličani dobrodošli. Dolarjev drugih odjemalcev ne maramo. Pojdite proč!"

Ker pa je Tone Grdina businessman, mu niti v glavo ne pade, da bi kaj takega storil.

In kaj pa tisti grešnik, ki do danes še ni bil na javni izpovedi, v kateri bi priznal, da je storil vnebovpijoč greh, ko je poveljal prvi zabijanju oken in vrat cerkve sv. Vida na Norwood Road in East 62nd St. Niti še ni priznal, da je grešil, ker je šuntal ljudi proti župniku.

V pomoč tema vitezoma čelvelandskega katolicizma je prišel še father Oman iz Newburgha. On se je še posebej razjezil in udarja po vseh, ki nočejo več pomagati njegovemu kšefu.

tu. Zato so mu zdaj brezverci, barabe, odpadniki in janičarji. Nato se je še rev. Jager zelo raztogotil v prid "A. D."

Ampak se zamanj jeze. S takim načinom, kot so se ga oprijeli zadnje tedne, si bodo koncem konca napravili več škoda kakor koristi, kajti ljudje niso slepi. Toliko o tem.

Clevelandka federacija S. N. P. J., v kateri je 26 društev, je velike važnosti bodisi kot centrum za pripadajoča društva, kakor tudi v splošnem udeleževanju v narodni. Letos bo priredila piknik, na katerega bodo povabljeni tudi druga bratska društva od blizu in daleč. Apelirala bo za poset čim posebej na angleško poslušajoča društva. Ob tej priliki bo med slednjimi aranžirana tudi baseball tekma.

K Prosvetni matiči je nanovo pristopilo društvo št. 3 SDZ. Čestitam mu in želim, da bi imelo med drugimi društvi veliko posnemačev.

Slovenska združena zveza dobro uspeva. Ako pa se rojaki oprimejo te ustanove še bolj, namesto da bi kupovali potrebšine v verižnih trgovinah, bo njen napredek še toliko boljši. S kupovanjem v verižnih trgovinah podpirate kapitaliste, ki svoje delavce izkoriščajo do skrajnosti.

Tu se veliko govori o možnosti stavke delavcev avtne industrije. Ampak ljudje, ki bi bili prizadeti v tem boju, nimajo kdove koliko zaupanja v A. F. of L., ker je vodila že toliko sličnih stavk neuspešno in do zdaj v tej industriji še ni mogla uspeti. Ko bitko izgubi, organizatorji odidejo, stavarji pa uvrščeno smatrajo, da so bili puščeni na cedilo.

Društvo "Vodnikov venec" št. 147 SNPJ se pripravlja na slavnost 25-letnice svojega obstoja. Vršila se bo 26. oktobra. Ker je to društvo eno izmed najbolj delavnih in naprednih, zasluži, da si rezerviramo ta datum za poset njegovega slavja.

Prodaja Ameriškega družinskega koledarja smo zaključili. Letošnjega letnika smo razpečali nepričakovano veliko izdovolj. Pri prodaji nismo imeli — vsaj jaz ne — nikakih posebnih težkoč. Pri tem letniku sem dosegel rekord, kajti prodal sem jih nad 200, ali več, kot katerokoli prejšnje leto. Prodajal sem jih za oba kluba (za št. 27 in št. 49). Sodužni pozdrav!

Anton Jankovich.

Bazar soc. stranke

Milwaukee, Wis. — Bazar socialistične stranke v Milwaukeeju se bo vršil 7., 8., 9. in 10. marca v Eagles Building (No. 24th St. in W. Wisconsin Ave.) Odbor, ki bazar pripravlja in upravlja, je uverjen, da bo ta še veliko bolj impozanten, kakor je bil lanski.

Vstopnice so po 10c. Kljub nizki ceni dajejo možnosti vsakemu do dobitkov. Nabavite si vstopnice pri članih in članicah kluba in udeležite se bazarja.

Frank Poličnik.

30-letnica Proletarca v klubu št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — V petek 22. februarja je klub št. 1 praznoval 30-letnico Proletarca v svojem ožjem krogu. Na sestanek je bilo povabljeno članstvo vseh klubov JSZ v Chicagu. Soderužice Macerl, Zorko in Frances Saitz so pripravile večerjo, servirale pa so Alice Artach, Louise Karun, Ernestine Jugg, Anna Ciganich, Tillie Polenik in Veronika Primozich. Vseh udeležencev je bilo nad sedemdeset.

V točilnici sta pomagala Frank Bizjak in Jack Groser; Filip Kmetec je prodajal "čipse". Pomagalo je več drugih, ki so vsak po svoje pripomogli, da je bila ta prireditev res lep družaben in agitacijski večer.

Govorniški spored je otvoril tajnik kluba št. 1 Peter Bernik, ki je pojasnil namen prireditve in nato izročil mandat predsednika s. Frank Alesu. Prvi, ki ga je Alesh predstavil, je bil Frank Podlipec. On je naročnik od početka in bil je izvojen v razne klubove odbore kmalu po ustanovitvi Proletarca. S. Ivan Bartel, edini izmed ustanovitelj Proletarca, ki je še član kluba št. 1, je bil zadržan vsled nočnega dela. Podlipec je povedal precej o razmerah v onih dneh. Filip Godina je navedel nekaj doživljanj v delu za list v Chicagu ter Indianapolisu. Mary Udovich je navedla primere, kako so agitatorji koncem konca prebili led in odprli pot Proletarcu marsikam, kjer bi ga pred leti nikakor ne marali v hišo.

D. J. Lotrich je govoril o zaletu — ogradje je tu, ampak brez večjega zaledja ne bo napredka. Justin Saitz je dejal, da so slovenski socialisti v Ameriki opirali svoje delo preveč na svobodomiselnost, pa premalo na socializem. Luka Groser je rekel, da kar je storil za list, je smatral za svojo dolžnost. Ludvig Wipotnik, tajnik kluba št. 16, še zelo mlad dečko, je pojasnil, kako je dobil slučajno Proletarca in v njemubral naznanilo, da se bo na north side vršila seja za ustanovitev socialističnega kluba.

Udeležil se je, pristopil, postal naročnik in zdaj deluje kot likor mogče, da se tudi na severni strani razvije močna slovenska socialistična postojanka. S. Cavich, član kluba srbskih sodrugov, je izvajal, kako velik uspeh je, obdržati socialistični list skozi 30 let bojev in ga dvigniti na tako višino, kot je Proletar. Ivan Molek je govoril o začetnih težavah. Enkrat so morali izpustiti eno številko lista, pošti pa so radi privilegije drugega poštnega razreda sporočili, "da Proletarca ta teden ne bo, ker je zbolel urednik." John Rak je pravil o spušnja na agitaciji in apeliral, da naj delujemo dalje čim bolj neumorno. Angela Zaitz je med drugim omenila, da je bilo v klubu št. 1 pred leti komaj par članic, zdaj jih je že blizu polovice, kar pomeni, da smo dosegli s svojo agitacijo dober uspeh posebej med ženstvom. Anton Garden je govoril o težkočah v uradu, Fred A. Vider o agitaciji za Proletarca v Minnesoti, in Frank Udovich o delu zanj v Chicagu. "V Proletarcu je bilo," je dejal Udovich, "da sem bil nekoč tudi jaz zelo delaven agitator. Pravilneje bi bilo zapisati, da sem se agitator." Nato je pojasnil o svojem delu pri nabiranju glasov v koledar vsako jesen in drugih agitacijskih delih. Frank Bizjak je povedal nekaj besed šale. Louis Beniger pa je apeliral da naj vsi člani agitirajo, da bo uspeh slavnosti 30-letnice Proletarca v nedeljo 10. marca čimvečji. Vinko Ločnikar je govoril o praktičnem delu. Kristina Turpin je omenila, kako cenijo Proletarca v starem kraju. Joe Oblak je govoril o klubu brezposelnih, v katerem je pomožni tajnik, Frank Zaitz pa o stanju pri listu sedaj, po vojni in ob ustanovitvi. Spomnil se je pionirjev, bivših urednikov in vseh, ki so delali ter izjavil, da je Proletar boljši kakor je bil pred leti, istotako koledar in Majski glas, vse to pa je uspeh našega kolektivnega dela — uspeh vseh delovnih sodrugov, sodružic in somišljenikov,

CESAR, KI JE V OPASNOSTI ZA PRESTOL

V aredi na tej sliki je abesinski cesar Haile Selassie v Addis Abebi, ki trdi, da je "kralj kraljev", potomec kralja Salomona itd. Na njegovi desni je angleški poslanik. Haile Selassie je pripravljen dati Italiji mnogo koncesij, ne pa ji prepustiti svoje dežele. "Ako Italija to namerava, smo pripravljene braniti svojo neodvisnost do zadnjega moža," ji je zapretil.

IVAN VUK:

Ne zasmehuj nikogar

(Po starosrbski basni.)

Zgodaj zjutraj se je tam v globoki tišini gozda prebudil polž. Na listju se je ležala rosa in sonce je še komaj pokukalo iz svoje hišice tam nekje v daljavi. Polž je nekoliko pretegnil svoje rogljičke, potipal po zraku z njimi sem in tja in se spustil s posušenega hrastovega debela, na katerem je prenočeval, na tla.

"Zrak je čutiti poln sopare", je rekel.

Ponjhuja je sedaj z enim sedaj z drugim rogljičkom po zraku in potrdil:

"Vse kaže, da bo dež."

Začel je lezti počasi preko listja, se za trenotek ustavil sedaj tu, sedaj tam in tako počasi prišel do potoka, ki je leno tekkel čez grmičevje in se tam nekje v gozdu izlival v slap.

"Dobro jutro", ga je poleg vode nekdo pozdravil.

Polž je pogledal odkod tisti zamolkot pozdrav. Zagledal je želvo, svojo nekako daljno sorodnico in odgovoril:

"Pozdravljena, želva. Veseli me, da te vidim."

"Kam pa, kam", ga je vprašala želva.

"Malo k vodi", je rekel polž.

"Hišica se mi je nekoliko pone-

ki pomagajo. John Thaler je omenil agitacijsko delo v Ciceru in Mary Jugg je govorila o delu v bodoče. Rok Božičnik je v svojem kratkem govoru med drugim dejal, da se Proletar nahaja vsled krize in vsled ljudske nevednosti ves čas v gmotnih težavah; vzel je iz žepa petak in ga pripeljal v tiskovni fond. Na apel drugih je Alesh imenoval za nabiralec v ta namen Albin Raka in John Hujana. Skupna svota, zbrana na tem sestanku v Proletarčev tiskovni fond, je znašala \$35 24c. Joško Oven je dejal, da je "Proletar" bojevni list ves čas in v tem med našim časopisem nima primere. "Lahko je capljati z večino in 'zmagovati'," je dejal Oven, toda boriti se 30 let ob opori peščice privržencev proti vsem nasprotnim silam, kakor se je boril Proletar in sodrug okrog njega, za to je treba drznosti, poguma in vztrajnosti. Ne samo to, ampak prepričanja, ki žene človeka v boj tudi ako ve, da bo poražen."

V dvorani je bilo še precej drugih sodrugov in sodružic, ki zaslužijo, da bi bili predstavljeni, toda ker je bila ura že pozna, to ni bilo mogoče.

Po sporedu se je razvila prijetna domača zabava. Igral je Mike Zorko. Glavna prireditev v Chicagu se k praznovanju Proletarčeve 30-letnice vrši v nedeljo 10. marca v dvorani SNPJ. — Poročevalec.

snažila, pa jo moram oprati. Namenil sem se k rojaku ježu, ki startuje tam v smrekovem gozdu. Dolgo ga že nisem videl."

"Kakor nalašč", je rekla želva. "Tudi jaz sem namenjena k njemu."

Očistila sta se v vodi, umila in se napotila skupno k ježu na obisk. Polž je lezel zelo počasi, ali tudi želvi se ni mudilo. Ni ju skrbelo, kdaj bosta prišla in kje prenočevala, če ju prehiti noč, zakaj imela sta svoje hišice.

Nekako proti poldnevju ju je srečal metulj potočnjak. Zolte peruti je držal kvišku in ponosno gledal okrog. Bil je nenavadno dobro razpoložen. Skakal je z lista na list, cvilil s svojim slabim glasom in plašil drobne bube, ki so se sončile na listju.

Ko je zagledal želvo in polža, se je nasmejaj in zletel želvi na hrbet.

Želva ni rekla besedice. Niti ga opazila ni. Le ko je slišala nekak slaboten smeh, je vprašala:

"Kdo sedi na moji hišici?"

Metulj, vesel in razposajen, se je hotel ponorčevati in je rekel:

"Jaz, metulj, potočnjak sem si to dovolil. Zelo se mi namreč mudi na cvrčkovo svadbo. In ker vidim, kako vidva hitita, sem se osmelil in vaju prosim, da me vzameta spotoma s seboj."

Polž in želva sta razumela zasmeh, ali nista se hotela spuštiti v preprič s "praznoglavcem", kakor so plezalci imenovali metulje.

Metulj pa ni miroval. Postal je celo objesten. Skakal je z ene hišice na drugo, norčeval se iz njiju zakaj ležeta tako naglo, da mu kar sapa zastaja in druge take zbadljivke.

Ni ju mogel razjeziti. Ves nejevoljen je govoril:

"Zares ste zelo neumna bitja, vi, plazilci. Tako neumna ste, da vlačite s seboj celo svoje hišice. Ali se še niste mogli naučiti, da sta baš zaradi tega tako neokretna in počasna?"

Polž in želva pa sta modro molčala. Na nič se nista ozirala in mirno ležala svojo pot.

Ko je metulj videl, da ju ne more spraviti iz ravnotežja, se je začel od jeze smejati.

"Neokretna, le tako počasi in ne zamerita. Bog že ve, komu prikraja razum in zakaj ga prikraja."

Ko je to izrekel je odletel. Polž je pogledal želvo in rekel:

"Slišal sem nekoč govoriti človeka. Govoril je: 'Jeziti se nad kom se pravi, grehe tistega maščevati na samem sebi.'"

Pomnil je z rogljički in smehljalje dodal:

"Zakaj bi midva metuljev greh maščevala na samem sebi in se jezila? Naj se raje sam jezi."

Želva je pomigala z glavo in jo nekoliko bolj stegnila iz hišice. Rekla je:

"Tudi jaz sem slišala nekoč človeka, ki je čital iz nekeke velike knjige: 'Resnično, resnično vam povem, ako močite pred tistimi, ki vas žalijo in zasmehujejo, sipljete žerjavico na njihove lasne glave. In poslednje je hujše od prvega.'"

In oba sta, polž in želva, ležla zadovoljno dalje v goste k sorodniku ježu tja v smrekov gozd.

Pozno popoldne, ko sta se polž in želva vračala od ježe, se je naenkrat vlija ploha. Obšla sta na parobku gozda in se skrila vsak v svojo hišico, da počakata, da nevihta mine. In ko sta tako čakala dobro zavarana, slišita naenkrat zupa obupno stokanje in klicanje na pomoč. Pogledala sta nekoliko iz svoje hišice in kaj sta zagledala?

Metulja, ki je stal tam ves premočen in s pobešenimi peruti vse zmekčanimi.

"Prosim lepo", je prosil, "spustita me v svojo hišico, če ne, poginem v tej nevihti."

Težko je bilo polžu in želvi odreči prošnjo. Ali spomnila sta se zasmehovanja in želva je odgovorila:

"Pri neumnežih ni prijetno sedeti, ker bi lahko postal sam neumen. Midva pa nečeva, da bi ti kdo pozneje očital neumnost in da sva midva krivi, da se ti je tako zgodilo. Zato ne zameri in poišči svojo hišico."

In zopet sta se skrila vsak v svojo hišico.

Metulj je še trkal in ker se ni nikdo več oglašil je ves dregajoč od nraza šel dalje, opotekajoč se pri vsakem koraku. Ves truden in izmučen je prišel do potoka. Čez ne more, samo zleteti treba. Napel je vse sile, vzravnaval premočene peruti in zletel. Ali mokre peruti ga niso mogle nesti. Onemoglo so in metulj je padel v potok in utonil.

Tako je poplačal svojo bahavost in zasmehovanje.

Iz West Allisa

West Allis, Wis. — V Milwaukeeju in W. Allisu so razmere že vedno mizerne, kakor po vsi deželi. Kljub temu so prireditve naših organizacij vedno pravo dobro obiskane. Domača zabava kluba št. 180 dne 9. feb. je posetilo veliko ljudi. Čisti prebitek znaša \$48.68.

Društvo "Balkan" št. 24 SSPZ ima domačo zabavo vsako leto. Letos jo priredi v soboto 2. marca v Tametovi dvorani na National Ave. Vstopnina bo 50c in vse prosto. Prireditve tega društva so na glasu zaradi izvrstnega lunča. Posebno slove potice, ki jih spečejo članice za udeležence zabave. Društvo vabi na to zabavo vse člane in druge rojake.

Vincent Pugelj.

Mehiški protest

Senator Borah je oglašal za "radikalca" in prijatelja liberalizma. Kljub temu je v ameriški senatu nedavno predlagal, da naj ameriška vlada preišče "vprašanje zadev verstva v Mehiki". Mehška zbornica je proti temu naslovila dne 18. februarja ameriški vladi odločen protest.

Vincent Pugelj.

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.

Naslov: 540 W. Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

"DYNAMITE"

The Story of Class Violence in America

By LOUIS ADAMIC

Revised Edition

\$2.00

ORDER FROM

PROLETAREC

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Naciji in obrekovalci

Trošenje govoric je v Nemčiji proti nacijem strogo zabranjeno. Kdor se pregreši, ga ostro kaznujejo. V Hanoveru je nacijska oblast obsodila 23. februarja 30 moških in žensk, ker so bili v pomemk' nepreviđni ter izražali dvom v prevadnost Hitlerjeve vlade. Obrekovanja proti socialistom, komunistom in pacifistom pa so dovoljena in negovana od Hitlerjeve vlade.

Veselica kluba brezposelnih

Chicago. — Slovenski klub brezposelnih priredi domačo zabavo v soboto 2. marca. Udeležite se je vsi. Vršila se bo v dvorani SNPJ.

Klub bo imel izredno sejo v četrtek 28. feb. v spodnji dvorani SNPJ. — Tajnik.

\$4,000,000 vrženih v valove

Zrakoplov "Macon", posest ameriške vojne mornarice, ki je dne 12. feb. blizu San Franciscu padel v morje in se potopil, je stal 4 milijone dolarjev in nekaj človeških življenj.

TISKOVNI FOND PROLETARCA

Chicago, Ill. Justin Saitz \$5.40; Ludvik Katz \$1; Jennie Ladstatter 30c, skupaj \$6.70.

Cleveland, O. Po \$5: Rose in Vincenc Jurman in Leo Poljšak; Frank Barbic \$1.20; po 50c: John Metelko in Anton Jankovich; Ignac Rugelj 25c, skupaj \$12.45.

Power Point, O. Nabrano na konferenci JSZ 5.50. (Postal Jos. Snay.) Fontana, Calif. Nabrano na shodu \$2.70. (Postal Chas. Pogorelec.)

Detroit, Mich. Katie Stimec \$1.20. Burgettstown, Pa. Jenni Pompe 50c; Jack Leskovec 25c, skupaj 75c.

Chicago, Ill. Nabrano na sestanku članstva JSZ dne 22. feb. \$35.24.

Bentleyville, Pa. Louis Humar 50c. Gowanda, N. Y. James Dekleva \$1. Sheboygan, Wis. Neimenovani 50c. Burgettstown, Pa. Henie Pompe 50c.

Johnstown, Pa. Louis Omerza 50c. Waukegan, Ill. Anna Mahnich 30c. La Salle, Ill. Mary Dolanc 60c.

Youngstown, O. John Petrich 25c. Rock Springs, Wyo. John Jereb 25c.

Tire Hill, Pa. Chas. Gerjak 25c. Salem, O. Frank Dolan 25c. (Postal Jacob Bergant.)

Eveleth, Minn. Jacob Ambrozich 50c.

Skupaj v tem izkazu \$69.94.

PIRIEDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledečem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih pevskih zborov. Ako priredba vaiega kluba ni vključena, nam sporočite.

CLEVELAND, O. — Družabni večer soc. pev. zbora "Zarja" v soboto 23. februarja v prostorih kluba št. 27 v Slov. nar. domu.

MAREC.

DETROIT, MICH. — V nedeljo 3. marca vprizoriš klub št. 114 in 115 JSZ v Slov. del. domu socialno dramo "Rdeče rože".

CHICAGO, ILL. — Slavnost 30-letnice Proletarca v nedeljo 10. marca v dvorani SNPJ.

MILWAUKEE, WIS. — Shod kluba št. 37 v četrtek 14. marca v S. S. T. hall.

IMPERIAL, PA. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 24. marca dopoldne.

APRIL.

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 14. aprila koncert Save v dvorani SNPJ.

CLEVELAND, O. — Koncert soc. pevskega zbora "Zarja" v nedeljo 14. aprila v SND.

CLEVELAND, O. — Veselica kluba št. 49 JSZ v Slov. del. domu, v nedeljo 21. aprila.

MAJ.

MILWAUKEE, WIS. — V sredo 1. maja prvomajski shod in zabava kluba št. 37 JSZ v S. S. Turn Hall.

JOHNSTOWN, PA. — Majska slavnost kluba št. 5 v soboto 4. maja.

SPRINGFIELD, ILL. — Prvomajska slavnost kluba št. 47 JSZ in vprizoritev drame "Razvalina življenja".

WAUKEGAN, ILL. — Konferenca društev Prosvetne matice in klubov JSZ v nedeljo 19. maja v Slov. nar. domu.

WAUKEGAN, ILL. — V nedeljo 19. maja pop., po konferenci JSZ, vprizoriš dramski odsek kluba št. 1 Moškičev soc. dramo "Rdeče rože".

JULIJ.

CLEVELAND, O. — Piknik kluba št. 27 in odsekov v nedeljo 21. julija na Pintarjevi farmi.

NAJVEČJA SLOVENSKA KNJIGARNA

PIŠITE PO CENIK PROLETARCU

PIŠITE PO CENIK PROLETARCU

PIŠITE PO CENIK PROLETARCU

PIŠITE PO CENIK PROLETARCU

PIŠITE PO CENIK PROLETARCU

</

"SOCIAL SECURITY"

Had they come from any president and cabinet previous to the debacle, usually called the depression, the president's "social security" message and the cabinet committee's report which accompanied it would seem quite progressive.

Now, however, they seem quite mild because they fall so far short of the need.

The prospect of having unemployment insurance not to exceed \$15 a week for a small portion of the next depression is not so hot. The amount is entirely inadequate, and when it expired the recipient would be out in the cold unless, as the committee hopes, he should be employed on public works. The plan is to employ the unemployed, other than the unemployables, on public works, but there is no plan to create any public industries to afford employment, and, if the president's other message of a couple of weeks ago is to be followed, the wages on public works would be lower than in private employment, thus giving private employers the incentive to beat down the wages paid by them also.

As for those now unemployed, they are left out of the insurance scheme, but they are supposed to be employed on public works. Everybody knows that the public works get under way so slowly that there is no prospect of all of them being thus employed within any reasonable period. There had to be some excuse given for leaving these millions out of the insurance scheme. The suggestion, that they be employed on public works is the excuse. The insurance scheme should be so arranged as to cover everyone who is unemployed and not otherwise insured, and to cover them so long as they are unemployed. Then if they can get jobs on public work, so much the better; they would no longer be unemployed. The actuarial basis is bound to result in skimpy insurance for a skimpy period, just as recommended by the committee.

The suggested old age pensions are also inadequate. The plan is to have a worker get a small wage until he retires and then drastically reduce his standard of living to fit the much smaller pension.

The suggested supplying of federal money to enable states

to fulfill the obligations they already are under in respect to mothers' pension is good.

Health insurance is postponed. The socialization of health service is ignored altogether. A recommendation for health insurance is promised in March, no doubt purposely timed to be too late for the state legislatures to act on it this year. But it is recommended that money be supplied to enable state and local health departments to give better service. In view of this latter recommendation, it might be better if the committee never would make any recommendation on health insurance at all. Health insurance is an utterly inadequate method of going about the matter, whereas the supplying of money to state and local health departments might, even though obviously not so intended, enable these latter to broaden out into socialized medicine. For example, the Milwaukee health department ought to be broadened out to the point where it

OUR VARIETY PROGRAM FOR SUNDAY, MARCH 10

Chicago, Ill. — Last Friday the members and sympathizers of branch No. 1 JSF commemorated the 30th anniversary of Proletarec. An excellent dinner program was arranged with speakers reviewing their acquaintances with the Socialist movement and their work for Proletarec during the early years. The meeting was well attended. Comrade Frank Alesh as toastmaster, introduced the early pioneers and our present day "Jimmie Higginses". When calling upon comrade Bozenik, Rok started off by making a \$5 contribution to the sustaining fund of Proletarec. Others contributed also and the total amount was \$35.24.

All speeches were enthusiastically given and all were proud of their work done for Proletarec and left with a determination and willingness to carry on their good work.

In the course of Comrade Beniger's talk he mentioned the 30th Jubilee Program of Proletarec to be held Sunday, March 10, at the SNPJ Hall. An excellent afternoon performance is being arranged. The variety program consists of solos, possibly a duet and the entire chorus of Sava. Clarence Senior, national secretary of the Socialist Party, will be one of the prominent speakers. Singing Society Naprej from Milwaukee and Lira of Chicago have been invited. Recitations, a pantomime and several numbers by the juvenile section are added features on the program. From North Chicago comes Robert Zakovsek with his accordion to entertain the audience with selected melodies.

would offer complete health service to any and all citizens or families who wanted the same, in return for a stipulated annual fee.

Such as they are, the unemployment insurance and old age pension recommendations should have been made and enacted into law last year, so they would be ready for the state legislatures now. As it is, many of the legislatures are likely to be adjourned too soon to act upon these measures, for it will take some time to put them through congress.

Of course, we are glad this "social security" report has been made. If completely enacted into law, it would not come within a thousand miles of affording social security—that's why we put the words in quotes. But it is a start, and it is a recognition of the duty of society to provide social security. The people voted, in November, to have progress made so slowly and so slightly as to be almost imperceptible. —The Milwaukee Leader.

The concluding number of our program will be a short one act play, written by Ivan Molek. In the evening there will be dance music in both halls.

From Waukegan and N. Chicago we already have the promise of a delegation to attend this affair. Let's hope that Milwaukee, West Allis, La Salle and Oglethorpe will also be represented at this rare occasion, celebrating together the 30 years work of Proletarec.

Tickets have been mailed to all members of branch No. 1. The price is only 40c and well worth it. By bringing out a large crowd Sunday, March 10, we will give a fitting tribute to the early Pioneers and show our appreciation of the work Proletarec has been and still is carrying on. With every member doing his share by selling tickets, inviting their friends and boosting our program, this can and will be accomplished!

Pub. Committee.

IF THEY USED THEIR BRAINS

Human beings are the most interesting objects on earth, and to know themselves and get along with one another is their most important business. That business drags because they do not know... what they could do if they stopped quarreling among themselves and used their brains to solve their common problems.—Prof. George A. Dorsey, Ph. D.

Forming For Fascism

In calling upon President Roosevelt to come to the assistance of share-croppers in Arkansas, Norman Thomas, nationally known Socialist, drew attention to a condition which is making the entire nation ripe for fascism.

Many families of croppers are facing eviction and are preparing to stay the hand of the sheriff—by organized force if necessary. Of course, if they carry out their threats or resistance to an extent which can

not be adequately handled by local Capitalist authorities it will be up to the state to either surrender to or overpower the poor croppers who have been driven to rebellion by despair.

Thomas urged the president to do something to preserve the homes of the croppers and keep them from starving and freezing. That was a right and proper demand. However, the abject poverty of these miserable workers will continue and make them ever more ready to

follow the leadership of any demagogue who promises them more than the constituted authorities are willing to give.

With the Huey Longs, the Father Coughlins and the Frank Roosevelts of the nation vying with each other in handing promises and hopes to the nation's unwanted millions, it seems only a matter of time before there will be a line-up of forces which will make constitutional procedure impossible. And that will be the hour for the man on horseback.

Norman Thomas and the party he represents offers the only program which will preserve democracy. But Thomas and the Socialists are asking a lot when they urge workers to unite and do things for themselves. Recent world history seems to indicate that, rather than do things for themselves, workers who lose hope prefer to place themselves in the power of a dictator who will do things for them—and with them.

—Reading Labor Advocate.

"RED FLOWERS"

Detroit, Mich. — Flowers means that spirit is just around the corner and it is fitting and proper that we mention them for on Sunday, March 3, branches 114 and 115 JSF will stage "Red Flowers", a 3 act labor drama. The play deals with a strike against lower wages and inhuman conditions which makes it timely of our present day disorders in the labor ranks. It also portrays the suffering and sacrifices workers put up with and how a scheming boss with his staff of spies try every way possible to break the strike. All three acts are full of present day realities of life given in a very interesting manner. It is a great play and we urge the Slovenses of Detroit to attend. It will be held at the S. D. D., 437 S. Livernois at 3 P. M.

Additional numbers on the program are Singing Society Svoboda and a speech by Comrade John Terchel of Strabane, Pa., who is now in Detroit agitating for Proletarec and the Socialist Federation. In the evening our popular Silver Crescent orchestra will entertain the dance lovers with good music and the Werholtz Trio, our elders and those who enjoy polkas. Plan to spend Sunday, March 10 by seeing our afternoon performance and enjoying the evening with us. Josephine Spendal.

Meeting And Program At Styblo's Hall

Chicago, Ill. — The regular meeting of our English Section of branch 1 JSF will be held Friday, March 8, at Styblo's Hall, 2700 S. Turner Ave. The various committees have prepared a fine program after the regular order of business is dispensed with. A short skit, musical numbers, recitations and a speaker completes the program. All members are urged to attend promptly at 8 P. M. Invite your friends. Our senior comrades are also asked to join us.

Organizer.

Ruling by Fooling

"Newspapers should bear in mind that the president will need protection from the overwhelming majority by which he was supported in the recent election. He will need deliverance from his supporters far more than he ever did from his critics in the past."—Basil Brewer, editor, New Bedford (Mass.) Mercury.

A DANGER TO CIVIL LIBERTIES

Bills proposing new and more stringent anti-sedition laws will come before congress and the state legislatures at their 1935 sessions. Viewing the proposals, the American Civil Liberties Union says: "The present concerted drive seems to be the most serious threat to civil rights since the days immediately following the war."

These measures, first, trespass upon the American traditions of free speech and free press. Second, they are unnecessary. It is proposed to bar from the mail all publications of Communist origin, although the post-office department now has authority to bar all seditious matter. It is proposed to stiffen the immigration and deportation law, persons who believe in overthrow by force, or disbelieve in organized government, may be kept out or deported...

Our laws are already drastic enough to cope with any possible threat. Further legislation would go

against the spirit of the bill of rights. We trust congress and the legislatures will not be stampeded by the new drive against freedom of expression and thought.

—St. Louis Post-Dispatch.

COCKTAIL

"The Roosevelt New Deal is like the Frenchman's description of an American cocktail: You put whiskey in to make it strong, and water to make it weak; lemon to make it sour, and sugar to make it sweet; ice to make it cold, and gin to make it hot. And when you say, 'Here's to you!' and drink it yourself." This was the way in which Harry W. Laidler, executive director of the League of Industrial Democracy, summarized the contradictions in the Roosevelt program in a recent speech in Oklahoma.

THE BREAKWATER

JIMMIE HIGGINS

By Ben Hanford

A comrade who shall be called Jimmie Higgins because that is not his name, and who shall be styled a painter for the very good reason that he is not a painter, has perhaps had a greater influence in keeping me keyed up to my work in the labor movement than any other person.

Jimmie Higgins is neither broad-shouldered nor thick-chested. He is neither pretty nor strong. A little, thin, weak, palefaced chap. A poor dyspeptic, asthmatic epileptic. But he is strong enough to support a mother with equal physical disabilities. Strong enough to put in ten years of unrecognized and unexcelled service to the cause of Socialism.

What did he do? Everything. He has made more Socialist speeches than any man in America. Not that he did the talking; but he carried the platform on his bent shoulders when the platform committee failed to be on the hand.

Then he hustled around to another branch and got their platform out. Then he got a glass of water for the speaker. That same evening or the day before he had distributed handbills advertising the meeting.

Previously he had informed his branch as to "the best corner" in the district for drawing a crowd. Then he distributed leaflets at the meeting, and helped to take the platform down and carry it back to headquarters, and got subscribers for Socialist papers. The next day the same, and so on all through the campaign, and one campaign after other. When he had a job, which was none too often, for Jimmie was not an extra good workingman and was always one of the first

to be laid off, he would distribute Socialist papers among his fellows during the noon hour or take a run down to the gate of some factory and give out Socialist leaflets to the employees who came out to lunch.

What did he do? Jimmie Higgins did everything, anything. Whatever was to be done, THAT was Jimmie's job.

First to do his own work; then the work of those who had become wearied or negligent. Jimmie Higgins couldn't sing, nor dance, nor tell a story—but he could do the thing to be done.

Be you, reader, ever so great, you nor any other shall ever do more than that. Jimmie Higgins had no riches, but out of his poverty he always gave something, his all; be you, reader, ever so wealthy and likewise generous, you shall never give more than that.

Jimmie Higgins never had a front seat on the platform; he never knew the tonic of applause nor the inspiration of opposition; he never was seen

in the foreground of the picture.

But he had erected the platform and painted the picture; through his hard, disagreeable and thankless toil it had come to pass that liberty was brewing and things were doing.

Jimmie Higgins. How shall we pay, how reward this man? What gold, what laurels shall be his?

There's just one way, reader, that you and I can make good with Jimmie Higgins and the likes of him. That way is to be like him.

Take a fresh start and never let go.

Think how great his work, and he has so little to do with. How little ours in proportion to our strength.

I know some grand men and women in the Socialist movement. But in high self-sacrifice, in matchless fidelity to truth, I shall never meet a greater man than Jimmie Higgins.

And many a branch has one of him.

And may they have more of him.

We note where Branch No. 37 JSF Milwaukee is going to stage a social to celebrate the 30th year of Proletarec. With so much Socialist activity in Milwaukee, with so much Socialist influence, and with so large a membership as Milwaukee has this notice of a social doesn't strike us just right. Proletarec deserves a bigger hand, a better observance than a mere social, in Milwaukee. Ordinarily, a social is appropriate for some small community with few people, with no Socialist influence, but for Milwaukee, something bigger and better should be planned. We don't know what makes them schedule just a mere social (domaća zabava) but we do feel that our comrades should consider the importance of Proletarec 30th anniversary in a more serious mood.

One of our Slovene boys writes from Commonwealth College in Mena, Ark., about the investigation going on thru the efforts of the state legislature. Commonwealth College is predominantly a radical labor college and has done much to assist the workers in gaining true knowledge about every phase of our political and economic life. Students and faculty members have also been active in organizing various labor and farmer groups. In particular, they have done much to assist the sharecroppers in forming their union. It is because of these activities in behalf of labor that they are now being persecuted. And it is up to the workers now to help defend this worthwhile labor educational institution. We must arouse the sympathy of the workers for the school and against the reaction which wants to crush it.

Branch No. 16 JSF observed its second anniversary last Saturday at the Aldine Hall. A good number of people were present which means that slowly our comrades will forge forward as their message reaches more and more people. The writer made a short talk. Many westsiders were there.

Our program calls for a meeting and social of the unemployed this week. The meeting shall be held Thursday night and the social and dance Saturday night. We do want our many friends to patronize particularly the social.

The first supper meeting of branch No. 1 JSF was held last Friday night. It was turned into a recollection meeting with some 30 people telling of their experiences in connection with the issuance of Proletarec. This writer stated that more (financial) flesh be added to the skeleton of Proletarec. Towards that end, if each of 100 members would devote one hour per week towards good will missions for Proletarec a great deal could be accomplished. Further, if from 50 to 75 comrades would pledge \$1.00 per month into the sustaining fund a reorganization of the office could be assured whereby much beneficial work would be realized. A social followed.

Much has happened last week which needs comment. The TVA de-

cision, for instance, shows how firmly the power interests are entrenched in public offices. When a judge can upset a whole development schedule of the Federal government and at the same time forbid the Federal government from giving funds for municipal power construction that shows how low judges will stoop. The TVA is an experiment in government construction, ownership and operation of a public utility to serve the great mass of people. A judge will overrule it for the benefit of a few rich capitalists. Socialists may be sure that similar decisions will override their schemes once we can legislate them. So we should learn from these experiences.

A record number of families are on relief in Illinois. No less than 325,215 families will be getting about fourteen million dollars in March. The depression is vanishing.—the New Deal has brought prosperity—to the rich. As reports state that a record number of visitors have come to Florida for the winter. Cheer up, old fools, the New Deal honeymoon is over, the Raw Deal is yet to come.

WAR IS SUICIDE!

By Major-General John F. O'Ryan
(From a letter to the New York Times)

War has been a greater plague to the human race than any of the dreaded scourges, epidemics and plagues that have from time to time swept the population of the world.

These plagues and epidemics tended to kill off the weak and defective rather than the strong and virile. Thus, in general terms, it might be said that they acted as a purge.

War, however, works the other way. The entire system of war tends to shelter from its scourge the physically weak, the mental defectives, the neurotics, the diseased and the drunks.

It sends into the fire of battle for potential destruction the young men of all the lands who are the fittest in all respects.

War is actually the most effective form of race suicide known to man.

THE DISTINCTION

The difference between Capitalism, up to date, and Socialism, is that under the former the government is doling out borrowed money while under the latter it would pay out earned money.

—The American Guardian.

WAR PROFITS BAN

Taking the profit out of war, which is alleged to be the object of certain bills under consideration by congress, did not receive the approval of Secretary of War Dorn in his testimony before the committee on military affairs of the House of Representatives. He limited his approval to measures designed to prevent "profiteering" which is far removed from abolishing all profit.

—The Labor News.

STRIKER!

By Douglas B. Krantz

His beaten body lies beside the mud.
His pulse is still. His battered head
And broken arms are steeped in blood
While my heart mourns for one who's dead

Have pity God! In your compassion, go
And lift him from the place he fell.
Let Heaven ease each bitter blow—
For he has enough of Hell!